СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

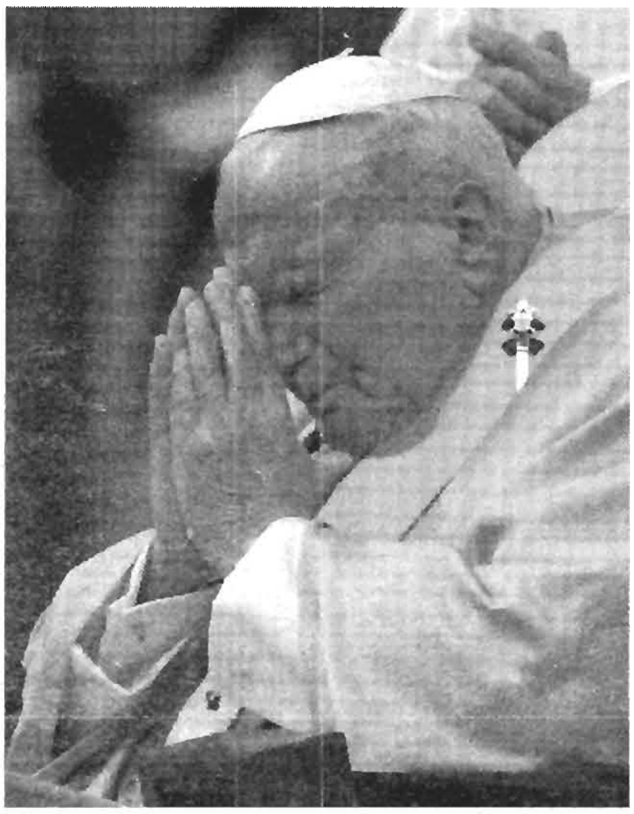
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 8 КВІТНЯ 2005 РОКУ ЧИСЛО 14 VOL. CXII FRIDAY, APRIL 8, 2005 No. 14

Помер Папа Іван Павло II

Світ сумує за великим оборонцем миру і справедливости

Папа Іван Павло II
Фото: APWWP

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В суботу, 2 квітня, о 21 год. 37 хв. за римським часом, на 84-му році життя помер Папа Іван Павло II. Згідно з повідомленнями Апостольської столиці, його фізичний стан значно погіршився в четвер, 31 березня, коли серце, нирки і легені стали виконувати свої функції все гірше й гірше. У п'ятницю Святіший Отець попрощався зі своїм найближчим оточенням і попросив, щоб йому читали його улюблені тексти з Євангелій. Тим часом на Площу Святого Петра в Римі стікалися тисячі людей зі свічками в руках, щоб разом молитися за Джованні Пауло, як італійці називали Папу. В ніч з суботи на неділю цю площу залляло майже стотисячне людське море... Масові Богослуження відбувалися в Польщі, Чехії, Німеччині та інших країнах світу.

Господь покликав свого вірного слугу напередодні Томиної неділі, коли в церквах, за новим стилем, пригадують знаменну подію, котра сталася у восьмий день після Воскресіння Христового: зі словами „Мир вам!" перед апостолами з'явився, хоч двері були зачинені, Ісус, пропонуючи маловірному Томі вкласти пальці у Свої рани... Й коли до глибини душі вражений Тома вигукнув: „Господь мій і Бог мій!", Ісус сказав йому: „Тому що ти бачив Мене, віруєш. Блаженні ті, які не бачили й повірили".

Стократ блаженніші ті, котрі, не бачивши земним зором Ісуса, не лише вірили в Нього, але й укріпили у вірі багато-багато інших людей. Про Папу Івана Павла II можна навіть сказати більше – він надихав вірою і надією цілі народи – за словом Христовим: запалену свічку не ставлять під стіл, а на підвіконня, щоб вона світила якнайдалі. Такою свічкою в мряковинні проблем сьогоднішнього людства було все життя цього великого спадкоємця Петрового Апостольсько-

(Продовження на стор. 16)

Америка з пошаною вітає нового Президента України

Президент України Віктор Ющенко здійснив триденну, 4 – 6 квітня, візиту до Америки, відвідавши Вашінгтон, Чикаго і Бостон. В цьому числі „Свободи" подаємо репортаж нашого кореспондента Петра Войцеховського про першу подію візити – зустрічі В. Ющенка в Білому Домі. В наступному числі вмістимо докладніші інформації про цю важливу візиту.

ВАШІНҐТОН. – Америка зустрічала попередніх українських президентів, Леоніда Кравчука і Леоніда Кучму, ввічливо, але без захоплення. На відміну від них, Президент Віктор Ющенко прибув до Сполучених Штатів як легендарний герой „помаранчевої революції", який, за словами Президента Дж. Буша, несе „надхнення всім, хто любить свободу".

Вітаючи В. Ющенка у Білому Домі 4 квітня, Дж. Буш відзначив, що вважає для себе честю – стояти поруч з мужнім керівником вільної України, і що українська „помаранчева революція" стала могутнім прикладом перемоги демократії для всього світу.

Урочистості цієї візити поєднуються з напруженою працею урядової делеґації (окрім Президента В. Ющенка, до неї входять Державний секретар Олександер Зінченко, Секретар Ради національної безпеки та оборони Петро Порошенко, Міністер закордоних справ Борис Тарасюк, Міністер оборони Анатолій Гриценко, Міністер економіки Сергій Терьохін та Міністер транспорту і зв'язку Євген Червоненко). Ця сильна урядова команда прибула до Америки з поважними завданнями. Членам делеґації треба завоювати довір'я керівників західнього світу до України, переконати американське керівництво в тому, що Україна тепер справді прагне бути близьким і на-

(Закінчення на стор. 3)

Президент США Джордж Буш і Президент України Віктор Ющенко під час двосторонньої зустрічі 4 квітня у Білому Домі.
Фото УНІАН

Урочисте відкриття Українського музею

Новий музей – елеґантний і інтимний водночас

НЮ-ЙОРК. – Дотримуючись української традиції, що відзначення великих свят триває протягом трьох днів, 1–2–3 квітня Український музей в Ню-Йорку – 222 E. Sixth Street – відкрив свої двері, через поріг яких протягом цих трьох днів переступило близько тисячі гостей. Це було справжнє свято, бо і будинок, перебудований за успішним проєктом архітектора Юрія Савицького, і виставка творів видатного скульптора Олександра Архипенка „Візія і тягість" просто вражають талановитим поєднанням елеґантности й інтимности.

Урочистості почалися увечорі 1 квітня, коли Управа музею, разом з меценатами, спонзорами виставки і почесними гостями відкрили виставку. Між присутніми були Франсис Архипенко-Ґрей – президент Фундації О. Архипенка, спеціяльний гість музею Лібі Патакі – дружина губернатора штату Ню-Йорк, Ґуілермо Лінарес, який репрезентував посадника Майкла Блумберґа, о. Бернард Панчук – парох церкви св. Юра в Ню-Йорку.

Наступного дня, 2 квітня, навіть сильний зливний дощ не затримав великої кількости гостей з української громади, членів музею, які прийшли у святковому настрої, щоб побачити першу у новому Українському музеї мистецьку виставку. Її експозиція містила 65 скульптур і скульпто-живописів одного з найбільших українських мистців XX століття – Олександра Архипенка. Вони були розміщені у залях музею справді по-мистецьки, а кожний твір пояснений написами українською і англійською мовами. Саме це розміщення, з затриманням відповідної віддалі від одного твору до другого, давало відповідну перспективу для творів О. Архипенка. Це розміщення творів великого мистця здійснили професіонали з фірми „Morris Sato Studio", яких провід музею для цієї цілі заанґажував. Віддаль, простір заль і освітлення додають краси до цих надзвичайних мистецьких творів, які в такій кількості рідко можна побачити. Їхній підбір з колекції Франсіс Архипенко-Ґрей, вдови мистця, завдячують глядачі в першу чергу кураторові виставки проф. Ярославові Лешкові, що віддав для цієї виставки не тільки багато часу, але і серця та власного захоплення творчістю О. Архипенка.

Просторі залі Українського музею особливо надаються для виставлення скульптур та скульпто-живописів, й це могли глядачі оцінити вже з першого погляду.

Знову, незважаючи на погану погоду, 2 квітня увечорі велика кількість запрошених гостей зібралася спершу у входовій залі музею, щоб вислухати пояснень і привітань. Як і попереднього вечора, цією частиною програми проводив інженер і архітектор Тит Геврик. Голова Управи УМ Ольга Гнатейко з видимим зворушенням говорила про відкриття музею і про цю першу мистецьку виставку.

Після короткого пояснювального слова Т. Геврика, промовляла Марія Шуст, невтомна директорка УМ, а відтак ми почули зворушливі слова дружини О. Архипенка Франсис Архи-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко з гіркотою визнав, що Україна продавала ракети

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко 1 квітня підтвердив факт незаконного продажу попереднім урядом в Іран і Китай крилатих ракет Х-55, здатних нести ядерну боєголовку. „Я підтверджую і роблю це з гіркотою", – заявив В. Ющенко. – Кілька днів тому я одержав доповідь про те, що продаж відбувся через декількох підставних осіб". Президент України повідомив також, що ракети Х-55 були доставлені в Іран і Китай за підробленим контрактом, у якому країною-одержувачем була зазначена Росія. Копія контракту, з яким ми ознайомилися, містить необхідні дозвільні печатки для експорту 20 крилатих ракет у Росію, яка, заперечує будь-яку свою причетність до даної угоди. Посилаючись на джерела в спецслужбах США, Україна доставила по 6 ракет в Іран і Китай, але офіційні українські особи при цьому називають суперечливі цифри про ці постачання. Ракети були виготовлені в 1987 році й утримувалися в дуже поганому технічному стані, стверджують джерела в спецслужбах США.

Европейський суд прийняв на розгляд справу Г. Ґонґадзе

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европейський суд з прав людини 1 квітня прийняв до розгляду скаргу вдови загиблого журналіста Георгія Ґонґадзе Мирослави на дії влади України. М. Ґонґадзе, яка тепер проживає у США, скаржиться судові на те, що її чоловік загинув після викрадення, і українська влада не захистила його життя. Крім того, відповідно до тексту, вдова оскаржила той факт, що держава не розслідувала загибель її чоловіка ясно та ефективно. М. Ґонґадзе стверджує, що атмосфера страху й непевности, а також неповна й суперечлива інформація змусили її залишити країну й завдали страждань. Служба безпеки України й Міністерство внутрішніх справ визнали, що стежили за Г. Ґонґадзе незадовго до його зникнення. 1 березня Президент України Віктор Ющенко заявив, що правоохоронні органи встановили й затримали вбивць Г. Ґонґадзе.

Україна тимчасово скасовує візи

КИЇВ. – Президент Віктор Ющенко 1 квітня підписав указ про запровадження тимчасового безвізового режиму для громадян країн Европейського Союзу та Швайцарії, які приїжджають в Україну. Одностороннє скасування віз діятиме майже півроку, з 1 травня до 1 вересня, і зокрема має на меті сприяти проведенню конкурсу „Евробачення-2005" у Києві в травні. Українська влада сподівається, що безвізовий режим сприятиме туризмові, інвестиціям і здійснюванні проголошеного курсу на евроінтеґрацію. Офіційний Київ передбачає, що тимчасове скасування віз спричинить перерву у грошових надходженнях від консульських послуг, але Україна сподівається заробити набагато більше від збільшення кількости західніх туристів.

Ю. Тимошенко сподівається відібрати „Криворіжсталь"

КИЇВ. – Уряд сподівається, що до кінця квітня будуть завершені судові процеси щодо комбінату „Криворіжсталь", повідомила 5 квітня прем'єр Юлія Тимошенко на прес-конференції. За її словами, уряд розраховує, що „законність буде відновлено" і металургійний комбінат буде повернуто у державну власність. Тепер у судах знаходяться кілька позовів, які стосуються законности приватизації підприємства. Минулого року пакет акцій компанії в розмірі 93.02 відсотка акцій за 800 мільйонів дол. придбав консорціюм „Інвестиційно-металургійний союз", створений корпораціями „Інтерпайп" й „Індустріяльний союз Донбасу". Президент Віктор Ющенко заявив, що приватизація була проведена з порушеннями й підприємство має бути повернуте у власність держави.

День Перемоги Президент відзначатиме у Києві

КИЇВ. – Президент Віктор Ющенко підтвердив, що святкуватиме День перемоги 9 травня у Києві і для цього спеціяльно повернеться з урочистостей з Москви, де проведе день 8 травня. Президентська прес-служба передала слова В. Ющенка про те, що в той урочистий день він хоче бути у столиці своєї держави і віддати шану, усім тим, хто був в окопах у ту війну. Цього року військової техніки на Хрещатику не буде. Українські комуністи й інші опозиційні партії критикували новий уряд за пропозицію не проводити у Києві військової паради, а святкувати день Перемоги великим застіллям на Хрещатику з участю ветеранів і керівників України. В. Ющенко також висловлювався за те, щоб святкування стали приводом для реабілітації ветеранів Української Повстанської Армії. Верховна Рада більшістю голосів висловилася за проведення паради, але остаточне рішення своїм указом має ухвалити Президент В. Ющенко. Посадник Києва Олександер Омельченко раніше говорив, що у разі організації паради він заперечуватиме проти введення на Хрещатик будь-якої військової техніки.

В. Ющенко не дозволить прикривати контрабанду

КИЇВ. – Президент Віктор Ющенко збирається видати указ про скасування привілейованих номерних знаків для автомобілів, заявляє міністр МВС Юрій Луценко. „Незабаром вийде указ Президента про скасування всіх так званих „блатних" автомобільних номерів", – сказав 5 травня Ю. Луценко в інтерв'ю „Сільським вістям". – „Міліція матиме номери синього кольору. І я запевняю, що жоден з них не потрапить до рук приватних осіб, як це робилося досі". „Знаками серії „МІ" незаконно користувалися 2.5 тисячі фізичних осіб, які досить часто супроводжували контрабанду, наркотики, „ліві" рейси тощо", – відзначив Ю. Луценко.За його словами, „спецномерів буде небагато – всього 150. Їх одержать президент, члени уряду, міністри, перші особи области, керівництво Верховної Ради України", – сказав Ю. Луценко.

О. Мороз не бачить в Україні демократії

КИЇВ. – Провідник Соціялістичної партії України Олександер Мороз 31 березня заявив, що через зволікання з розслідуванням справи про вбивство журналіста Георгія Ґонґадзе Україна „не може почуватися демократичною державою". Прес-служба СПУ повідомила, що О.Мороз заявив про це під час зустрічі з доповідачем Парляментської асамблеї Ради Европи у справі Г. Ґонґадзе Сабіною Лейтгойзер-Шнаренберґер. „При наявності декларацій руху до демократії, його насправді в Україні не існує", – зазначив О.Мороз. За його словами, „вбивство Г.Ґонґадзе і акції протесту, пов'язані з ним, чотири роки тому розпочали помаранчеву революцію. Сьогодні, після перемоги революції, її джерело забуте", – вважає провідник соціялістів. О. Мороз переконаний, що цю справу „треба довести до суду, щоб кожна людина зрозуміла: зло буде каратися. Якщо ми цього не зробимо, ми не держава і не влада", – наголосив він.

Міністри закордонних справ України і Грузії – в Бішкеку

КИЇВ. – Міністер закордонних справ України Борис Тарасюк 31 березня побував у Бішкеку з метою сприяння процесові політичного врегулювання конфлікту в Киргизькій Республіці, посередництва у залагодженні політичних проблем тієї країни після повалення президента Аскара Акаєва. Також 1 квітня в Киргизстані перебував міністер закордонних справ Грузії Саломе Зурабішвілі та голова ОБСЕ, міністер закордонних справ Словенії Дімітрій Рупель. Б.Тарасюк разом зі своєю грузинською колеґою С. Зурабішвілі в столиці Киргизстану провели ряд зустрічей і переговорів, зокрема з діючими політичними провідниками цієї країни, представниками ОБСЕ і неурядових організацій.

Е. Гурвіц став посадником Одеси

ОДЕСА. – 5 квітня Одеська міська територіяльна комісія зареєструвала міським головою Одеси Едуарда Гурвіца. Таке рішення прийняте у виконання рішення Приморського районного суду Одеси, який зобов'язав виборчу комісію скасувати своє рішення 2002 року про визнання посадником Одеси Руслана Боделана. Після засідання виборчої комісії Е. Гурвіц сказав: „Я пляную здати мандат народного депутата від фракції „Наша Україна" і зосередитися на управлінні містом". На виборах 2002 року колишній посадник Одеси Е. Гурвіц кандидував на посаду міського голови й посів друге місце з результатом 117 тисяч голосів. Його суперник О. Боделан одержав 172 тисячі голосів. Відразу ж після оголошення результатів виборів в 2002 році Е. Гурвіц звернувся зі заявою про те, що в ході виборів були виявлені грубі порушення Закону України про вибори міських голів.

За повідомленнями інформаційних агентств

СДПУ(о) офіційно перейшла в опозицію

КИЇВ. – Перший після зміни влади в Україні з'їзд соціял-демократів об'єднаних, що відбувся 2-3 квітня у Києві, схвалив наміри керівництва партії перейти в опозицію до нової влади. Водночас з'їзд вирішив не затверджувати іншої пропозиції, яка стосувалася того, що на парляментські вибори 2006 року СДПУ (о) піде самостійно. За останні місяці партія об'єднаних соціял-демократів втратила майже 17 тисяч членів, серед яких є, й представники керівних партійних органів. Провідник партії Віктор Медведчук каже, що якщо раніше йшлося про випробування владою, то тепер членів партії очікує перевірка на позбавлення влади. Основне питання з'їзду – запропонований керівництвом партії курс на перехід в опозицію, який і затвердили делеґати. Незважаючи на те, що В. Медведчук уникає таких визначень опозиційности, як „конструктивна" чи „демократична", зі заяв керівництва партії випливає, що опозиційність не обов'язково означатиме неголосування есдеків (об'єднаних) за урядові законопроєкти в парляменті, як це робила попередня опозиція.

Народні депутати Ігор Плужников (ліворуч) та Леонід Кравчук в президії чергового XIX з'їзду СДПУ(о) в Києві 2 квітня 2005 р. На з'їзді були прийняті рішення про перехід партії в опозицію до діючої влади.
Фото УНІАН

Америка...

(Закінчення зі стор. 1)

дійним партнером, а в подальшій перспективі – зрілим членом західньої спільноти.

Незважаючи на позитивне емоційне тло, розбудова такого довір'я потребує часу, а головне – декларації повинні узгоджуватися з конкретними вчинками. Саме цього, на жаль, бракувало попереднім керівникам Української держави.

Отже, цілком слушно ця візита має статус робочої. Лише за її перший день відбулися переговори в Овальному кабінеті Білого Дому з Президентом США Дж. Бушем та підписання спільної заяви, прес-конференція, обід обох президентів з дружинами – Лорою Буш і Катериною Чумаченко та гостями, зустріч української делеґації з віце-президентом Ричардом Чейні, а також бесіда В. Ющенка з Р. Чейні віч-на-віч, зустріч з Секретарем Державного департаменту США Кондолізою Райс (вона відвідала українську делеґацію у відведеній їй резиденції „Блер-гавз"), виступ В. Ющенка у Торговельній палаті США, у Джорджтавнському університеті і – наприкінці того ж дня, 4 квітня, – виступ перед Радою міжнародних взаємин у Чикаго, куди Президент В. Ющенко полетів із своєю дружиною Катериною.

Результат, про який заявили на прес-конференції президенти обох країн – відверте та продуктивне обговорення широкого кола питань. „Наш шлях до Овального кабінету був дуже довгим", – зауважив Віктор Ющенко, - і наша розмова ще далека від завершення". Але порозуміння між двома президентами, як виглядає, було добрим. Вони заявили, що поділяють бажання розвивати демократію та ринкову економіку в Україні та сприяти поширенню свободи і міжнародної безпеки в усьому світі.

Обидві сторони розуміють, що Україна ще потребує здійснення нелегких перетворень на шляху до стабільної демократії та сучасного ринку: подолання корупції, бідности, проведення ряду законодавчих реформ та структурних змін в економіці. „Ми усвідомлюємо, які це складні завдання, і розуміємо, що цю працю може здійснити лише сама українська влада. Але для нас дуже важливо відчувати, що ми не наодинці з цими проблемами – що в нас є підтримка партнерів", – відзначив В.Ющенко.

А Дж. Буш підкреслив, що Америка бажає допомогти Україні якомога швидше вирушити цим шляхом перетворень та успішно його подолати. Тоді, коли Україна відповідатиме необхідним вимогам, стане можливим визнання її ринкового статусу, вступ до НАТО та інші досягнення, яких вона сьогодні прагне.

Президенти двох країн підписали у Вашінґтоні документ під назвою „Порядок денний українсько-американського стратегічного партнерства у новому столітті". В ньому декларується спільність зазначених цінностей і намір спільно працювати над вирішенням цілого ряду проблем. Серед них – і розвиток демократії у посткомуністичних країнах, від Білорусі до Куби, і боротьба з нелегальним розповсюдженням зброї та небезпечних матеріялів, і розвиток української енерґетичної галузі зі залученням нових джерел енерґоносіїв, і чимало іншого.

Мабуть, одне з найглибших вражень у всіх, хто спостерігав події першого вашінґтонського дня візити – це враження від особистости Віктора Ющенка. Він ясно і виважено говорив про пляни свого уряду, намагаючись переконати своїх слухачів у серйозності як своїх намірів, так і розрахунків, на яких вони ґрунтуються. Відверто говорячи про українські проблеми, він демонстрував щире бажання змінити життя своєї країни на краще, і віру в те, що Україна справді зміниться і стане частиною західнього світу.

Увага до України, яка панує тепер в Америці завдяки цій візиті, виставляє у яскравому світлі громаду американських українців.

На виступі В. Ющенка у Джорджтавнському університеті їх було добре видно – вони слухали українського Президента без навушників синхронного перекладу. Чимало з них були студентами, що приїхали з України. Але у натовпі, що зібрався навколо В. Ющенка після виступу, були люди різного віку. Тут лунали і англійська, і українська, і навіть білоруська мова. Але всі одностайно, у захопленні, почали скандувати „Ю-щен-ко!", коли Президент вийшов на подві'я і збирався вже сісти у своє авто.

„Українська діяспора дуже згуртована, тому Америка підтримує Ющенка", – сумно констатував якось недавно один російський експерт-політолог під час розмови у Вашінґтоні. Цей фахівець не взяв до уваги, що серед відданих друзів України в Америці чимало таких, хто полюбив її на все життя, навіть і не маючи українського коріння. Таких на зустрічах з В. Ющенком теж було чимало – від колишнього Посла США в Україні Вільяма Гріна Мілера до колишнього волонтера Корпусу Миру Кена Босонґа. Ці люди – теж американські українці у своєму серці.

Президент України Віктор Ющенко з дружиною Катериною виходять з літака на летовищі бази ВВС США „Ендрюс" 4 квітня 2005 р.
Фото УНІАН

Президент України Віктор Ющенко дає перше інтерв'ю біля літака на летовищі бази ВВС США „Ендрюс" відразу після прибуття до Вашінґтону 4 квітня 2005 р. *Фото УНІАН*

Зліва: Лора Буш, Катерина Ющенко, Президенти США Джордж Буш і України Віктор Ющенко в Білому Домі 4 квітня 2005 р. *Фото УНІАН*

АМЕРИКА І СВІТ

Комісія США – про помилки розвідки щодо Іраку

ВАШІНҐТОН – Комісія у США, яка розслідувала прорахунки американських розвідувальних служб перед війною в Іраку, 31 березня оприлюднила звіт. У ньому мовиться, що розвідувальні служби США зробили „абсолютно помилкові" висновки щодо збройних програм Садама Гусейна. На думку комісії, США також надзвичайно мало знає про програми зброї у ворожих до Америки країнах ,і це викликає стурбованість. Тому необхідні кардинальні зміни, щоб запобігти подібним помилкам у майбутньому. Комісія, в якій головували провідний суддя Лоренс Сілберман і колишній сенатор Чарлс Роб, була створена для оцінки повідомлень, отриманих Білим Домом до початку іракської війни. Комісія мала також ширше завдання – з'ясувати, чи могло щось бути змінене і чи може все знову повторитися. У звіті є також розділи про Іран та Північну Корею, але ті розділи залишатимуться таємними. Північна Корея та Іран залишаються для розвідувальних служб чорною дірою. Комісія навряд чи повторюватиме критику американських розвідників за нездатність мати агентів у потрібних країнах. Білий Дім каже, що звіт є авторитетною оцінкою помилок, скоєних щодо Іраку, і урядовці зауважують, що, як і попередні дослідження, цей звіт не називає політичне втручання чинником у тих помилках.

Обрано президента Іраку

БАГДАД, Ірак. – Новообраний іракський парламент після тривалих суперечок 5 квітня обрав тимчасовим президентом країни курдського провідника Джалала Талабані. Обрано також двох його заступників – шиїта Аделя Абдула Махді і суніта Газі аль-Явера. Призначення президентської команди є важливим кроком у формуванні тимчасового уряду країни, оскільки їхнім завданням є призначення прем'єр-міністра. Дж. Талабані виконуватиме обов'язки президента, доки не буде ухвалено нову конституцію і проведено нові вибори. Він подякував парламентові за довіру, „яка накладає на мене обов'язки. Це священний обов'язок. Я буду і надалі виконувати функції голови Президентської ради. І я виправдаю вашу довіру, і довіру іракського народу, який обрав цей парламент під час перших вільних виборів у нашому Іраку". Тим часом США вирішили, що наступним послом країни в Іраку буде теперішній американський посланець в Афганістані Залмай Халілзад. Цей вибір був оголошений Держсекретарем США Кондолізою Райс, яка описала нового посла як людину, яка може досягти результати у важких ситуаціях.Кандидатура нового посла має бути затверджена Конґресом.

Смерть Тері Шайво не припинила дебатів у США

ПІНЕЛАС ПАРК, Фла. – Смерть 31 березня жінки з тяжким ушкодженням мозку, Тері Шайво, чия доля різко розділила думки у країні, сколихнула подальші різкі дебати щодо продовження лікування в подібних обставинах. Т. Шайво померла на Фльориді через 13 днів після того, як було припинено штучне харчування. Юридична битва щодо неї дійшла до Конґресу, Білого Дому та Верховного суду. Її батьки, римо-католики, назвали смерть Т. Шайво вбивством, а чільний ватиканський духівник назвав тих, хто припинив давати їй їжу, посібниками у вбивстві. Втім, адвокат чоловіка Тері Шайво Майкла каже, що його клієнт хотів лише мирної та гідної смерти для своєї дружини згідно з її власним бажанням. Лікарі, призначені судом, визначили, що вона була в постійному несвідомому стані після серцевого нападу і не мала можливостей на одужання.

Оголошено лавреатів Пуліцерської нагороди

НЮ-ЙОРК. – Американська газета „Los Angeles Times" 4 квітня отримала дві Пуліцерські нагороди 2005 року в катеґоріях „Міжнародна журналістика" – за серію репортажів про події з північноосетинського Беслану і матеріялів про російську економіку, та „Служіння суспільству" – за викриття корупції і расових забобонів в одній з найбільших муніципальних лікарень Каліфорнії. Газета „Wall Street Journal" також отримала дві премії за репортаж про людину, яка вилікувалася від раку, і за кінокритику. Газета „New York Times" про корпоративні приховування відповідальности за аварії на залізничних проїздах, що були визнані кращими. Аґентство „Associated Press" отримало премію за серію з 12 фотографій про криваві бої на вулицях міст Іраку. Крім того, у номінації „Фотографія номера" перемогла фотокореспондент „San Francisco Chronicle" Діян Фіцморіс одержавши спеціяльну нагороду за хроніку з іракської лікарні, в якій лікарі намагалися врятувати тяжкопораненого у боях іркського хлопчик Салєха Халафа. Найкращим карикатуристом визнано Ніка Андерсона з „Courier-Journal", що видається в штаті Кентакі. Найкращим журналістським розслідуванням визнано статті авторів з провінційних видань „Willamette Week" і „Star-Ledger", які розповіли про сексуальні пригоди колишніх губернаторів штатів Ореґон і Ню-Джерзі. Нагорода в категорії „Художня література" була віддана Мерилін Робінсон за роман „Ґілеад". Роман написаний у вигляді щоденника старого священика. Серед драматургів було виділено Джона Патріка Шенлі, що написав п'єсу-притчу „Сумнів".Пулітцерські нагороди присуджуються Колумбійським університетом. Розмір нагороди становить 10,000 дол. Цього року на розгляд комісії надійшли 1326 газетних статей - порівняно з 1423 у 2004 році. Головними темами стали війна в Іраку, наука і охорона здоров'я, а також природні катаклізми.

Помер найстаріший европейський монарх

МОНАКО. – 6 квітня помер князь Монако Реньє. Останні два тижні 81-річний Реньє ІІІ, що є найстарішим европейським монархом, перебував у реанімаційному відділенні кардіологічного центру Монако. У зв'язку з тяжким захворюванням князя, минулого тижня на його сина, наслідного принца Альберта, було покладено функції реґента.

Ірляндія оголосила „війну" англійській мові

ДАБЛИН, Ірляндія. – В Ірляндії 31 березня набрав чинности закон, який забороняє використання англійської мови на картах, дорожніх знаках і інших офіційних знаках у західних областях країни, іменованих „Gaeltacht": графствах Корк, Довнеґал, Ґелвей, Кері та Мейо, а також на кількох віддалених островах. Таким чином, Ірляндія стала першою з держав, раніше захоплених британцями і змушених використовувати мову окупантів, що оголосила війну „англійській". Донедавна ситуація в Ірляндії була навіть гіршою, ніж у країнах, окупованих Російською імперією: з 3.9 млн. населення країни тільки 55 тисяч ірляндців (менш 1.5 відсотка) постійно використовують рідну мову – гельську (мова, що належить до кельтської групи індоевропейських мов, на якій говорять нащадки кельтів – ірляндці і шотляндці), і тільки 40 відсотків жителів „зеленого острова" вільно говорять рідною мовою. Англійці намагалися завдати удару відразу по двох важливих складових ірляндської культури – гельській мові і Католицькій церкві, переслідуючи за законом тих, хто говорив цією мовою та ісповідував католицизм. Мова і Церква прийняли удар на себе. Тепер офіційний Даблін вдався до екстремних заходів: усі державні службовці зобов'язані використовувати гельську у діловій переписці, а назви 2300 населених пунктів і районів країни повинні позбутися своїх англійських назв.

Небезпечною залишається праця журналістів

ВІДЕНЬ, Австрія. – 78 журналістів загинули упродовж минулого року під час виконання ними службових обов'язків у різних країнах, повідомлялося у доповіді від 25 березня Міжнародного інституту преси. За його даними, лише в Іраку були убиті 23 працівники ЗМІ. На Близькому Сході та в інших реґіонах Азії загинули 54 репортери. У доповіді зазначається, що влада в багатьох країнах не змогла провести ефективного розслідування обставин загибелі журналістів, а їхні убивці залишаються на волі.

Вперше людство побачило плянети в іншій системі

ЛОНДОН. – Галактик у Всесвіті безліч – очевидно, плянет також. Уперше в історії астрономи повідомляють, що побачили пряме світло від плянет, які обертаються навколо віддалених зірок за межами нашої сонячної системи. Дві групи американських астрономів кажуть, що вони використали телескоп на орбіті, щоб зареєструвати інфрачервону радіяцію з боку двох яскравих зірок, які, як відомо, мають плянети. Щоразу вони реєстрували невелике помутніння, коли плянета заходила за свою зірку. Вивчивши характеристики інфрачервоного світла, дослідники визначили, що плянети, які за розміром подібні до Юпітера, надзвичайно розпечені і навряд чи можуть підтримувати життя. У довготривалих плянах учених – вивчити світло, що відбивається від поверхні інших плянет у віддалених частинах Галактики, подібних до Землі, аби визначити, чи може там бути життя.

А. Акаєв офіційно зрікся посади президента Кирґизстану

МОСКВА. – Аскар Акаєв 4 квітня підписав заяву про свій відхід з посади президента Кирґизстану. Церемонія підписання відбулася у кирґизькому посольстві в Москві. Звертаючись до народу Кирґизстану, А. Акаєв сказав, що не збирається вести боротьбу з новою владою республіки, і побажав, щоб у державі продовжувались демократичні реформи. Тепер парлямент повинен офіційно прийняти відставку А. Акаєва і призначити передчасні президентські вибори. До того виконувач обов'язків президента, прем'єр-міністер Киргизстану Курманбек Бакієв заявив, що Кирґизстан не має наміру переглядати статус російської військової бази у Канті та американської – в Манасі та підкреслив про дотримання його країною усіх раніше підписаних угод і договорів. К. Бакієв ще раз наголосив, що він проти повернення до Бішкеку усунутого від влади президента А. Акаєва.

Трійка ЕС – про евроінтеґраційні шляхи України

КИЇВ. – Президент України В. Ющенко 30 березня обговорив з представниками Трійки ЕС евроінтеґраційні шляхи України, повідомила 31 березня прес-секретар Президента України Ірина Геращенко. В. Ющенко запевнив европейських гостей, що українське керівництво буде робити велику „домашню роботу", аби запровадити в Україні европейські стандарти. Він підкреслив необхідність наповнення підписаного Пляну дій „Україна – ЕС" конкретними справами і зазначив, що на 2005 рік українському урядові потрібно розробити так звану „дорожню карту", спрямовану на виконання зазначених в Пляні дій пріоритетів. Представники европейської делеґації підкреслили, що Україна, зробивши суттєвий крок у бік демократії, тим самим сприяла зміцненню демократії в усьому світі. Однак на шляху наближення України до ЕС ще потрібно виконати багато завдань. Комісар Европейської комісії з питань зовнішніх взаємин та европейської політики сусідства Беніта Фереро-Вальднер заявила, що Евросоюз готовий надати технічну допомогу Україні для узгодження українського законодавства зі стандартами Евросоюзу. Трійку ЕС у Києві представляли, окрім Комісара Еврокомісії Беніти Фереро-Вальднер, міністер закордонних справ головуючого в ЕС Люксембурґу Жан Асельборн, міністер у справах Европи Великої Британії Деніс МакШейн та директор з питань зовнішньої політики Альберт Купер.

За матеріялами ЗМІ

Урочисте...

(Закінчення зі стор. 1)

пенко-Ґрей, з чиєї збірки частина знаходиться саме тепер на інавґураційній виставці в Українському музеї.

Проф. Ярослав Лешко, куратор виставки, подав професійні міркування на тему творчості О. Архипенка. Постійний представник України при ООН Посол Валерій Кучинський, як офіційний представник Української держави, тепло привітав гостей. Також присутніх привітали голова Союзу Українок Ірина Куровицька, Дарія Бойко – член управи Українського музею, о. Бернард Панчук – парох церкви св. Юра в Нью-Йорку. На закінчення виступив Евген Скляр, один з головних фундаторів Українського музею, який сказав:

– Диймел і я хотіли б щиро подякувати засновникам Українського музею, членам Управи, співробітникам і всім численним добродійникам, які вірили у високу місію Музею, і які своєю мужністю й наполегливістю зробили все, щоб їхня мрія стала реальністю. Дякуємо і вітаємо вас! Від часу заснування Музею, тридцять років тому, завдяки зусиллям і капіталові цих людей, нам вдалося створити цей прекрасний новий будинок, який, сподіваємося, в очах усього світу стане наочним доказом рясних плодів і здобутків нашої української культури та її творців. Після закінчення цієї частини програми запрошені учасники вечора мали можливість докладно оглянути усі твори О. Архипенка, а також приміщення музею, які будуть служити в майбутньому для різних мистецьких виставок. Для дальшого ужитку і як пам'ятку, запрошені присутні мали можливість отримати 180-сторінковий двомовний каталог, складений проф. Я. Лешком, куратором музею.

Довго увечорі присутні не розходилися, подивляючи оцю надзвичайну виставку, й оці нові приміщення – гордість української громади Нью-Йорку, що буде тепер постійно місцем відвідин, виставок, доповідей – Українського музею, який своїми широкими вікнами приваблюватиме мешканців міста і його гостей до безцінних скарбів українського народного мистецтва.

Виставка творів О. Архипенка буде відкрита до 4 вересня 2005 року, відтак переїде до „Smith College". Музей за адресою – 222 E. Sixth Street – відкритий з 11:30 до 5:00 дня від середи до неділі включно. Тел. музею: (212) 228-0110.

О. К.

О. Архипенко. „Танець" (1912-13 рр.). З колекції Дейвида Найлса

Пані Лібі Патакі (посередині), дружина губернатора штату Нью-Йорк Джорджа Патакі, з Ольгою Гнатейко, головою Управи УМ, і Марією Шуст, директором УМ, під час відкриття виставки творів Олександра Архипенка. *Фото: А. Вовк*

З інформаційних аґентств – в останню хвилину...

НАТО відкриває двері Україні

ТОКІО. – Генеральний секретар НАТО Яап де Хооп Схефер заявив 4 квітняна прес-конференції в Японії, що трансатлантичний альянс веде політику відкритих дверей для України, де прозахідні реформатори скинули проросійський режим минулого року. „Якщо в України є ці амбіції – моя відповідь, що НАТО веде політику відкритих дверей", – сказав він. – „Якщо Україна озвучить амбіції стати членом НАТО, то НАТО прийме ці амбіції дуже серйозно". Генсек також сказав, що він збирається незабаром обговорити це з міністром закордонних справ України Борисом Тарасюком.

Пам'ятник Й. Сталінові в Україні

СИМФЕРОПОЛЬ. – У Криму селищна рада містечка Лівадії 30 березня ухвалила рішення встановити неподалік від Лівадійського палацу пам'ятник Великій трійці – Сталінові, Рузвельтові, Черчілеві. Ключовою фіґурою у цьому пам'ятнику має бути колишній радянський диктатор Йосиф Сталін. Депутати Лівадійської селищної ради задовольнили таким чином народного депутата України комуніста Леоніда Грача, який наполягав на встановленні пам'ятника „Великій трійці" у Лівадії. 10-тонну бронзову скульптуру учасників Ялтинської конференції 1945 року виготовив московський скульптор Зураб Церетелі на кошти російських меценатів. Пам'ятник планували встановити на території Лівадійського палацу на початку березня, коли відзначали 60-річчя Ялтинської конференції, але проти такого рішення виступили не тільки кримські татари, але й інші. Кілька партій у Криму звернулися до Президента В. Ющенка, Верховної Ради та уряду зі закликом не допустити встановлення там пам'ятника Й. Сталіну та іншим учасникам Ялтинської конференції 1945 року. Провідники кримських організацій партій „Батьківщина", Народного Руху, УНП та інших наголошують, що Й. Сталін для українців, кримських татар і багатьох інших народів вособлює режим, який знищив мільйони людей. На їхню думку, рішення Лівадійської селищної ради іґнорує громадську думку кримчан, розпалює міжнаціональну ворожнечу й ставить під загрозу спокій у Криму. Встановлення пам'ятника пропаґують проросійські сили в Криму і зокрема місцева партія комуністів на чолі з Л. Грачем. Автор пам'ятника хотів подарувати свою роботу Лівадійському Палацу-музею до ювілею Ялтинської конференції, однак виявилося, що ані українська, ані кримська влада пам'ятник не замовляли і рішення про його встановлення уряд не ухвалював.

Гості під час відкриття виставки творів Олександра Архипенка в новозбудованому Українському музеї. *Фото: UM*

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 9 КВІТНЯ 2005 р.

НЮ-ЙОРК. Річні Збори 86 відділу УНСоюзу відбудуться о год. 1:30 по полудні в будинку УСК при 122 2 Авеню в Нью-Йорку.

Управа відділу

Тиждень пам'ятних подій

Три події визначають значення тижня від 3 до 9 квітня в історії людства і української громади в США. Найпам'ятнішою з них стало справді вселенське прощання з Святішим Отцем – Папою Іваном Павлом II, який відійшов у вічність 2 квітня після тривалого служіння на вельми відповідальному посту предстоятеля Католицької Церкви світу. Разом з усіма вірними українська громада у ці дні віддавала останню шану щирому приятелеві українського народу, його молитовному служителеві перед Господом, прихильникові багатьох віковічних надій українців світу.

Поряд з сумною подією прощання з Святішим Отцем стоїть приємна – перебування в США Президента України Віктора Ющенка з дружиною Катериною і найближчими працівниками. Вже відбулися зустрічі президентів обох країн, інші важливі події, передбачені програмою візити. У наступних числах тижневика буде нагода ще і ще раз повернутися до цієї події, а сьогодні варто зазначити, що вперше за багато років провідник США простягає руку визнання і підтримки українському провідникові, який змінив на високій посаді особу, вкрай неприхильну до демократичного світу, схильну до політичних шахрувань, махінацій зі зброєю, покровительства скорумпованим ділкам.

У США високо оцінюють ту обставину, що з обранням В. Ющенка на високу посаду зазнали краху імперські наміри Росії, фактично розпався СНД, були переглянуті (частково вже скасовані) численні угоди, потайки укладені між В. Путіним і Л. Кучмою на шкоду Україні. Не буде, зокрема, газового консорціюму, який мав позбавити Київ контролі над транзитом енергетичних ресурсів. Українські військові кораблі залишаться у Севастополі, і це місто не відійде під повну контролю Росії. Також командування російської фльоти в Криму вже не поводитиметься як у себе вдома (це засвідчила недавня спроба десанту у Феодосії, рішуче зупинена Києвом). Набрала реальних вимірів проблема визначення кордону між Україною і Росією. Навіть ці приклади свідчать про те, що Україна стала найбільш значущою силою на терені колишнього СССР і вже служить за приклад оновлення для інших колишніх республік.

Для української громади в США візита В. Ющенка стала знаковою зустріччю з бажаним президентом, на якого діяспора покладає великі надії щодо відродження тієї України, про яку усі мріяли впродовж надто довгих десятиліть. Адже розпад СССР, як тепер уже очевидно, не дав українському народові бажаної фактичної незалежности, а тільки призвів до передання влади від комуністичної номенклятури до ще гіршого її різновиду – ненаситної олігархії.

Третя подія, можливо, буде менш помітною для світу, але матиме велике історичне значення для американських українців та представників інших національностей у США і, зокрема, Ню-Йорку. Після тривалих старань, завдяки жертвеності численних меценатів, в самісінькому центрі Ню-Йорку, на Мангетені, відкрито чудовий Український Музей, в якому вже діє перша виставка – зібрання творів Олександра Архипенка. А попереду в програмі музейної діяльности – багато не менш цікавих імпрез.

Ці три події стали визначальними також у нинішньому числі „Свободи", якому, завдяки їм, теж судилося стати історичним.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про відхід доброго пастиря

Коли пишемо ці рядки, здається, немов цілий світ переживає смерть Папи Івана Павла II, що прийшла в суботу, 2 квітня. Була вона сподівана, бо про важку недугу Папи не лише інформували усі можливі засоби новин, але можна було її очікувати, оглядаючи в останніх днях постать Папи та усі познаки його важкого стану здоров'я. А все ж якось паки і паки дивує оце сильне потрясення у цілому світі, що його відхід спричинив та постійні від суботи, 2 квітня, вістки у всіх засобах існуючої інформації. Тут не тільки знаходимо постійно інформації про померлого, але також різні докази його вийняткового пастирського дару і вийняткового відношення до людей та до світу, що були у цієї людини.

Коли в суботу, 2 квітня, у зливний дощ, що цього дня навістив Ню-Йорк, раз-у-раз приходили вістки по радіо і телебаченні про стан здоров'я Папи та його погіршання, мені стали перед очами, немов це було вчора, картини Риму в день смерти попереднього Папи Івана Павла I, що помер несподівано після тільки 34 днів на цьому відповідальному пості. Зовсім припадком обставин і попередніх плянів я саме цього дня приїхала відвідати свою тітку у Римі та про смерть Папи дізналася радше з картини, яка мене привітала, як з вісток.

Перелякана стояла я перед залізничним двірцем і не вірила своїм очам. Вулиці Риму були немов вимерлі, не було на них ані людей, ані авт, а сильний дощ ще додавав якогось несамовитого враження. Мені пояснили, що „Рим у жалобі, бо помер Папа", але мені не було ясно, чому наслідком того опустілі зовсім вулиці та завмерло життя. Чи в цей спосіб італійці прощалися зі своїм пастирем?

Як інакше і як по-людськи та численною співучастю прощають свого вийняткового Папу, який служив Церкві та усім вірним впродовж більше 26 років та якого згадують тепер тільки зі зворушенням, любов'ю та вийнятковим признанням за його людські ціхи, які він так щиро показував і якими керувався впродовж свого надзвичайно довгого „панування", як провідник Католицької Церкви. Це був справді людяний, щирий, безпосередній духовний пастир, який умів з усіми своїми вірними говорити, їх розуміти та показувати їм свою любов.

Про це пишуть тепер безперервно, показують різні картини із років його „панування" і оплакують його так щиро, що для нікого немає сумнівів у тому, яке було ставлення його до своїх вірних, а вірних – до нього.

Особливо зворушує Його ставлення до дітей і молоді, яке паки і паки бачимо у фільмових картинах, у журналістичних звітуваннях у писанні, а тепер у живому, теплому і багатолюдному прощанні. Тому не можна дивуватися, що картина оцього вийняткового пастиря залишається у кожного прегарна, тепла, добра і повна надії, що невдовзі обраний новий Папа Римський буде наслідувати свого надзвичайного попередника і понесе світло його душі у майбутні дні.

Католицька Церква, її вірні дуже потребують продовження праці того вийняткового пастиря, яким був Папа Іван Павло II.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Тріюмф „помаранчевої революції"

Українська „помаранчева революція" покотилась по світі, як лава, і показала, як можна мирним шляхом здобувати демократію. Незалежно від того, хто якої релігії, якої партії, віруючий чи невіруючий, всі об'єднались для спільної мети – вільної, демократичної української держави. Тепер бачимо, як колишні радянські республіки починають пробуджуватись до волі, до демократії. Вже недалекий той час, коли й білоруський та російський народи підуть слідами України. „Помаранчева революція" вторує їм шлях.

Звичайно, що до світового, маштабного зрушення, то найбільше причинився американський уряд на чолі з Президентом Дж. Бушем. Президент Дж. Буш своїм палким закликом зрушив багато поневолених народів до демократії. Виходить, що його демократична доктрина працює. На це є очевидні докази.

Росія воювала в Афґаністані 15 років, згубила понад 10 тисяч війська, а війну програла. А Дж. Буш із малою допомогою союзників, менше як за пів року визволив Афґаністан, де вже відбулись демократичні вибори. Вже відбулись демократичні вибори і в Іраку. Далі до демократії зрушуються Єгипет, Південна Арабія, Палестина, Ливан, Лібія та інші народи. Коли здійсняться його політичні пляни щодо світової демократії, то це може бути правдива друга світова „Весна народів" XXI століття, а Президент Дж. Буш ввійде в історію як найбільший пробудитель світової демократії в новому часі.

Стефан Палилик,
Ґлен Спей, Н. Й.

Уся наша надія – на В. Ющенка

Дозвольте на сторінках вашої газети звернутися нам, групі українців, які проживають в Арґентині 8 років і більше, до Президента України В. Ющенка. У дипломатів українського посольства в Арґентині, на жаль, відсутня повага до старших людей, яких тримають за воротами. Для відвідувачів відведено маленький куточок у величезному будинку, тому люди чекають на вулиці, під палючим сонцем, дощем, в холод. А як працівники Посольства не хотіли, щоб ми брали участь в виборах! В період виборів ми взагалі не чули української мови, а тільки „відбірну московську". Напевно, це була команда Л. Кучми.

Ми розуміємо, що В. Ющенко прийняв важку спадщину, але підтримуємо його політику. Хочемо, щоб він зробив Україну багатою, квітучою, а народ щасливим.

Костянтин Кондратюк,
Буенос-Айрес, Арґентина

Повідомлення, уточнення, подяки...

У редакційній пошті є чимало листів про різні події громадського життя. **Прес-секретаріят УГКЦ** прислав до „Свободи" копію звернення християн Одеської области, в якому йдеться про розкольницьку діяльність громадської організації „Єдиное отечество", а також на заяву керівника відділу зовнішніх взаємин Московського патріярхату Кирила Гундяєва, який стверджує, що південь України є „традиційно православним", тоді як насправді тут споконвіку проживали також католики, лютерани, кальвіністи, мусульмани, караїми, так що південь ніколи не був виключно православним.

Секретар комітету з відзначення 40-ліття Українського історичного товариства **Алла Атаманенко** повідомила про склад комітету, до якого увійшли відомі діячі української історичної науки.

Зиновій Квіт з Філядельфії надіслав копію листа від Президента України В. Ющенка, який дякує йому і всім представникам української діяспори за довіру і турботу про краще майбутнє Укаріни.

Вчителька історії **Світлана Ференц** з Рудківської середньої школи Львівської области дякує Володимирові Володимировичу Воловодюкові та іншим членам ККДУ за допомогу у виданні книжки для дітей Леоніда Мосендза „Пригоди котика Кікі", яка стала улюбленим читанням її внуків.

Лідія Гарбовська з Ґарвуду, Н. Дж., дякує лікареві Юрієві Кигичакові за допомогу і шле йому побажання міцного здоров'я, згоди, миру та інших благословінь.

Відомий філателіст **Андрій-Даріян Сольчаник** з Мідії, Па.,прислав копію своєї статті з філателістичного журналу „FAP Journal", в якій він досліджує відтворення у філателії життя і творчости відомого українського співака Олександра Філіпі-Мишуги.

Іван Бардаль з села Черче звертається до земляків з проханням допомогти у зведенні нового храму. Адреса: Іван Бардаль, с. Черче, Рогатинського району. Івано-Франківської обл., 77015 Ukraine.

Ярослав Ратич з Філядельфії просить уточнити через газету згадки про його батька о. Івана Ратича в книжці Юрія Цегельського „Родом зі Стусова". По-перше, автор стверджує що о. Іван Ратич допоміг Йосипові Сліпому вибрати для навчання теологію, тоді як насправді Йосип Сліпий хотів вивчати філософію, а о. Іван Ратич підказав йому, що філософія є одним з предметів на теологічному відділі духовної семінарії. По-друге, батькові відрізали ногу не в Сибіру на засланні, а після його повернення додому. По-третє, у о. Івана Ратича було не п'ятеро дітей, а шестеро.

Богдан Дідик з Ню-Джерзі прислав вірш „Голгота", в якому описав розпяття Ісуса Христа.

Україна буде прикладом

Стаття Ю. Тимошенко „Україна й Росія: Росія не програла"... викликала багато відгуків – справедливих, коли вони торкаються наших взаємин з Росією в минулому, несправедливих, коли вони торкаються самої Юлії Тимошенко. Юлія Тимошенко – наш прем'єр-міністер, державна людина, патріотка, має лицарську вдачу. Судити про людину треба за її ділами.

Юлія Тимошенко працювала в уряді в часі прем'єрства Віктора Ющенка і діяла на користь України разом з ним. Вона добре знає наше минуле, але думає про наше теперішнє і майбутнє.

В минулому Україна боролась за свою волю не тільки з Росією, а й Польщею, яка також зробила нам чимало зла. А тепер? Між Україною і Польщею – якнайкращі взаємини. В минулому і турки, і татари чимало лиха заподіяли Україні. А тепер? Туреччина є мирною державою, а татари підтримують українську демократію. Так, справді, Росія втратила можливість приєднати Україну, хоч цього дуже хотів її авторитарний керівник. Та чи це програш для самої держави, для народів Російської Федерації? Ні! В цьому я підтримую вислів Юлії Тимошенко: „Росія не розширила своєї території, не стала „оновленим" Союзом". Та народи її побачили, що Україна (як і Грузія) змогла стати вільною, скинути злочинну владу демократичним шляхом. Ось це мала на увазі Юлія Тимошенко, коли сказала, шо Росія не програла. Це справді так.

Народи Російської Федерації, які тепер мають за приклад Грузію і Україну, побачили, як треба боротись за демократію і самостійність. Дуже влучно Михайло Герець написав про дипломатичний хід Віктора Ющенка і самої Юлії Тимошенко. Нам потрібні мирні і добрі взаємини з усіма сусідніми державами, в тому числі і з Росією. Не всі росіяни є шовіністами, хоч у них виховували імперське мислення і це дало свої плоди. Одною з причин розпаду СССР був великоросійський шовінізм, зневага до так званих „молодших братів". Кожна нація – єдина і неповторна, всі ми входимо в склад однієї людської спільноти і мусимо навчитись мирно жити на землі. Авторитарний режим в Російській Федерації не буде існувати вічно. Там також знайдуться демократичні діячі, демократичні сили, яким народи Російської Федерації віддадуть провід в руки. Це буде!

М. Дністренко,
Гартфорд, Кон.

Подякуймо українському народові

В кількох газетах я натрапив на подяку УККА „...всім, хто причинився до успішного проведення чесних і прозорих виборів Президента України в 2004 році". Уважно перечитав я цю подяку і пересвідчився, що вона стосується української громади Америки.

Похвальне це діло, але ніяк не погоджуся зі заголовком подяки: „Завдяки вам Україна вільна!". Також насувається думка, чому українській громаді Америки подяку складає тільки УККА? Чи не годилося, щоб в порозумінні подібну подяку зложили обидві наші громадські централі – УККА і УАКРада? Адже до успіху виборів в Україні причинилися також українські громадяни Америки, які не були членами тільки УККА.

Всі ми переживали ці буремні дні „помаранчевої революції". Одначе не забуваймо, що на вулиці і майдани міст України в боротьбі за свої права вийшли мільйони громадян України. Це, в першу чергу, їхня заслуга, що Україна сьогодні вільна, і їм належиться хвала. Незаперечно, що й українські громади на поселеннях, підтримуючи наших братів і сестер на Майдані, відіграли значну ролю у цих виборчих випробуваннях і їхня добровольча акція не піде в забуття. Але якщо за успіхи „помаранчевої революції" належиться подяка, то, в першу чергу, українському народові, який став переможцем у цих небезпечних змаганнях.

Це народ виявив свою силу, відстояв свої права на свободу, справедливість і гідність. Це народ з гордістю заявив, що досить знущань, брехні і обману. Це народ „збудивсь зі сну", а над Україною „засіяло сонце золоте". Український народе, завдяки тобі – Україна вільна!

Богдан Кандюк,
Ґлен Спей, Н. Й.

Подаруйте Каневу погруддя Дж. Вашінґтона

Кожен українець, відвідавши музей Т. Шевченка на Чернечій горі, у Каневі, зворушений цією святинею українського народу. За словами проф. Віктора Тарахана, довголітнього і відданого члена і екскурсовода музею, „Могила Кобзаря приваблює українців з усіх кутків світу".

В останньому з листів до мене В. Тарахан звертається з проханням до нашої американської громади: „Зараз музей перебуває на ремонті. На весну 2006 року будемо монтувати нову експозицію. У вестибюлі музею стояли погруддя Моцарта, Бетговена, Ґете, Бернса та інших велетнів світової культури. Українці з Америки часто запитували: „А чому в музеї немає скульптури Джорджа Вашінґтона? І справді, така скульптура гарно вписалася б у залі музею. Тож буду просити, щоб українці з Америки подарували нам таку скульптуру".

Якщо хтось з читачів мав би можливість допомогти здійснити це прохання, можна звернутися до музею (музей Т. Шевченка, Канів, Черкаської обл., Ukraine), або до мене на електронну адресу: karpinic@wilkes.edu

Д-р Володимир Карпинич,
Вилкс-Баре, ПА

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Річні загальні збори Дітройтської округи УНСоюзу

Управа Дітройтської округи УНСоюзу (зліва): Ярослав Базюк, Роман Лазарчук, д-р Олександер Серафин, Ірина Прийма; стоять (зліва): Юрій Руб, Ольга Марущак, Зенон Василькевич, Лідія Колодчин, Григорій Корб'як, Осип Бігун, Йосиф Постоловський, Олександер Лаврин, Дмитро Кошильовський; відсутні – Віра Крива, Михайло Шумило і Всеволод Гнатчук.

ДІТРОЙТ. – 13 березня відбулися річні загальні збори однієї з найбільш активних Округ УНСоюзу у США. Збори відкрив голова Округи д-р Олександер Серафин, який привітав присутніх, зокрема почесного члена Головної управи УНС Анатолія Дорошенка. Вшановано хвилиною мовчанки пам'ять померлих у минулому році членів округи. Роман Лазарчук прочитав протокол минулорічних зборів, який прийнято. Першим звітував голова округи д-р О. Серафин, який подав перегляд праці за минулий рік. У травні відбувся день спільного зусилля на оселі „Діброва", коли приготовано оселю до літнього сезону. У липні на оселі „Діброва" відбувся Союзовий день з програмою після полуденка. Ольга Гнатієвич розповіла про недавні відвідини України. Ніна Василькевич читала власні поезії з її збірки „Наодинці з Богом", а Ольга Марущак читала гуморески Павла Глазового. У жовтні, з нагоди 110-их роковин УНСоюзу, відбулася зустріч з д-ром Мироном Куропасем, який доповідав про свою книжку українською мовою „УНС – Українсько-Американська твердиня". Секретар Головної управи Христина Козак говорила про нові поліси УНСоюзу та деякі аспекти праці управи. 31 жовтня Округа співспонзорувала доповідь Віктора Малярека про його нову книжку „The Natasha's", темою якої була торгівля жінками. Голова був на річних зборах Відділу УНС ім. св. Миколая.

Крім загальних зборів, Управа округи провела 4 сходини. О. Серафин, як член Контрольної комісії ГУ, брав участь у нарадах. Про працю Округи пресовий референт поміщував дописи у „Свободі". Після нього звітували секретар Р. Лазарчук, скарбник Олександра Лаврин, а за працю відділів – Роман Куропась, Ольга Марущак та Віра Крива, яка повідомила про злуку 142 і 174 Відділів. За Контрольну комісію звітував Михайло Шумило. Усі звіти прийнято без змін. У дискусії брали участь Василь Колодчин, Рома Дигдало, Дмитро Кошильовський та деякі інші. Вибрано нову Управу: голова д-р О. Серафин, заступник Ольга Марущак, секретар Роман Лазарчук, скарбник Олександра Лаврин, преса – Зенон Василькевич, господарський референт Юрій Руб, члени Всеволод Гнатчук, Дмитро Кошильовський, Віра Крива і Ірина Прийма. Контрольна комісія – Лідія Колодчин, Йосиф Постоловський і Михайло Шумило. Почесними членами залишилися Осип Бігун і Ярослав Базюк.

Д-р О. Серафин прочитав листа від Христини Козак, у якому вона говорила про важливість продажі поліс для існування УНСоюзу, „Свободи", „The Ukrainian Weekly" та Союзівки і просила поцікавитися реклямами про поліси або телефонувати до ГУ в міру потреби. В кінці О. Серафин інформував про деякі важливі проблеми, які ще існують: недобори у газетах „Свобода" і „The Ukrainian Weekly" та в утриманні Союзівки. На Союзівці необхідні деякі поліпшення, особливо Головного будинку. У пляні праці на поточний рік він пропонував весною провести день спільного зусилля на оселі „Діброва", у липні – на оселі „Діброва" – День УНСоюзу, восени – організаційні наради, на які можна було б запросити деяких осіб з Головної управи та, у міру можливости, співспонзорувати деякі інші імпрези, які були б корисні для членства УНС.

Зенон Василькевич

Виправлення помилки

В ч. 13 „Свободи", на стор 8, з технічних причин комп'ютер не відтворив фото Осипа Гаврилюка. Перепрошуємо!

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Як я дістала право до праці

Я приїхала з України у 1991 році з дочкою, яка захворіла після Чорнобиля. Ми надіялись знайти ліки в Америці для моєї Марусі, але спочатку необхідно було мені знайти працю. Я знала англійською мовою тільки два слова – „yes" і „good" і, звичайно, не мала права на працю. Я їздила з адвокатом до Іміґраційної служби в Чикаґо, але нам сказали, що про це право не може бути й мови.

Я бачила багато об'яв в українській газеті, але не мала грошей на автобус, щоб поїхати і запитати, не могла й подзвонити, бо не вміла говорити. Ходила на вечірні курси англійської мови, які були при церкві, вчилася самостійно, брала словник і перекладала кожне слово, але то давало мало користи, бо я не знала, як вимовляти ті слова.

На моє щастя, мамина знайома їхала на два тижні в Україну і віддала мені свій проїзний квиток на автобус. Так я поїхала по об'явах і знайшла працю в фірмі „Scrub". Нас працювало п'ятеро, ми прибирали школу в нічну зміну. Люди, з якими я працювала, поляки, були дуже приємні і співчутливі.

Після двох місяців, коли я прийшла за чеком до бюра, мені сказали, що я мушу мати право до праці, інакше не повинна приходити. Я дуже зажурилася, і тоді мої співробітники порадили мені їхати до Іміґраційної служби і просити.

Після нічної зміни я поїхала в Чикаго. Я журилася, як я поясню, що я хочу. І прийшло мені на думку написати тих пару слів, що я знала. Коли підійшла моя черга, я подала реєстраторці свою просьбу. Вона довго дивилася на те писання, потім на мене, пробувала говорити, але, бачачи, що я не розумію, нарешті сказала „wait" і пішла на другий поверх до начальника. Більш, ніж пів години вони розшифровували мою просьбу. Нарешті вона повернулася із своїм начальником. Він почав щось говорити до мене, але я не розуміла жодного слова і, бачачи, що я не розумію, він пішов геть. Тоді реєстраторка почала пояснювати повільно і, о Боже, нарешті я зрозуміла: вона каже, щоб я принесла довідку від лікаря про те, що моя дочка хвора.

Тепер я мала іншу проблему: до професора Бориса Верна в Чикаго нас возила моя кузина Віра і я не мала поняття, як там заїхати автобусом та ще з центру міста. Я знайшла дорогу, знаючи тільки два слова: „Чикаго, університет".

До професора на прийом треба було записуватися за два-три місяці наперед. Я це знала, але я не мала часу так довго чекати. Коли я зайшла до секретарки, вона мене впізнала, бо я була тут з Марусею кілька разів. Вона зрозуміла, що я хочу бачити професора, і почала мені щось пояснювати. Я тільки зрозуміла, що його немає в кабінеті. То я вийшла до коридору і сіла в крісло, бо дуже ноги боліли, бо я ж, як вчора з вечора пішла до праці, то дотепер ще не сідала. Була третя година по полудні. Пройшло ще дві години, а професора ще немає. Уже секретарка зібралася іти додому, і коли вийшла в коридор, побачила, що я ще чекаю, вернулася, і почала дзвонити по телефону. А тоді закликала мене і дала мені трубку. Я дуже втішилася, коли почула голос професора Бориса Верна, він говорив українською і запитав, що сталося. Я пояснила йому, що я хочу, і благала його, щоб прийшов і написав мені довідку, бо для мене то дуже важливо – дістати право до праці. Професор обіцяв прийти за годину, як тільки закінчить операцію. Секретарка пішла додому, а я стала чекати професора. Доктор Б. Верн закликав мене до свого кабінету, дав тістечко і горня кави, а я і забула, що ще нічого не їла, а він ніби знав. Надрукував сам мені довідку. Я подякувала, перепросила його і поїхала щаслива додому.

Уже не було часу лягати спати, щось перекусила і пішла знову на нічну зміну. Зранку після праці я поїхала знову до Іміґраційної служби. Тепер я вже мала довідку і знала два нові англійські слова: „пермішен то ворк" – право до праці.

Після довгої черги я підійшла до реєстратора і вимовила ті два слова. Він дав мені папери виповнити для цього. І знову я не знаю, що писати, бо не розумію питань. Більш ніж дві години сиділа над тими паперами. Написала своє ім'я і прізвище, день народження, а далі не знаю, що писати. Тоді стала в чергу здавати ті папери, бо бачила, що інші так роблять. Коли підійшла моя черга, то я побачила того самого начальника, що вчора пробував зі мною говорити. Він взяв мої папери і пашпорт, виповнив сам всю решту, що було потрібно, дав мені підписати і сам підписався. Тоді сказав сісти і слухати, коли мене покличуть. Я не розуміла, що він каже, але пізніше догадалася, бо називали ім'я і люди йшли відбивати пальці і робити знімки. За дві години я вже мала в руках власне право до праці. Це був день Св. Патрика 17 березня 1992 року.

Слава Б.,
Кеноша, Висконсин

Від редакції: Подаючи листа Слави Б. (прізвище відоме редакції), ми не заохочуємо читачів до порушень американських законів, які не дозволяють гостям з інших країн ставати до праці, але хочемо на цьому прикладі показати чуйність представників влади до матері хворої дитини і наполегливість українки у подоланні труднощів. В скрутних ситуаціях сміливо звертайтеся до людей. А при нагоді – заздалегідь вивчайте чужинські мови.

Відродження Української церкви

Відправа у новій церкві

Як кажуть у народі, крапля й камінь точить, так само патріотично налаштовані українці цеглину за цеглиною кладуть у розбудову своєї незалежної Української Церкви. Все частіше в українських селах і містах освячуються храми, позбавлені впливу Москви. До цієї духовної справи долучилися і жителі волинського села Підгайці разом з о. Іваном.

У цьому селі, що поруч з Луцьком, є церква, яка належить Московському патріярхатові. На сільських зборах більше 700 осіб підписалися за будівництво у селі української православної церкви Київського патріярхату. Розпочати будівництво церкви, як планували, не вдалося – бракувало коштів. Вирішили розпочати з каплиці. Однак будівництво довгий час не рухалося з місця. Лише з приходом на цю парафію о. Івана зрушило. Він запропонував парафіянам взяти кредит, і громада погодилася на таке рішення.

За рік збудували приміщення під тимчасову церкву, утеплили її, купили необхідне церковне начиння, а о. Іван навіть взявся за викладення паркету – і справився з цією роботою не гірше за фахових майстрів.

Але навіть при чималому сприянні місцевої громади збудувати достойний храм для слави Божої буде непросто. Тому важливо, аби відгукнулися й інші громадяни, котрим небайдуже відродження нашої незалежної Української Православної Церкви.

Церква у Підгайцях

Адреса: Михайлівська церква, с. Підгайці, Луцький район, Волинська обл., Ukraine.

Ольга Жарчинська,
с. Підгайці,
Волинська обл.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Освячення землі під каплицю на „Таборі всіх святих" УПЦ в США

ЕМЛЕНТОН, Па. – 19 березня відбулося посвячення землі під каплицю на „Таборі всіх святих" УПЦ в США – в присутності членів будівельного комітету та багатьох друзів і прихильників табору. Богослуження очолив Митрополит УПЦ в США Константин, у сослужінні отців Чарлза Бакстера, Івана Наконечного, Юрія Гнатка, Степана Репи, Степана Женчуха і Марка Філіпса та дияконів Антонія Перкінса і Дениса Лапушинського. Присутніх вірних було понад 70 осіб. „Табір всіх святих" Церква придбала 27 років тому для того, щоб православні християни мали де зустрічатись серед чудової природи. З самого початку управа табору мріяла побудувати тут каплицю. Тепер знайшлися добродії, готові фінансувати цей проєкт. Вони бажають залишитися анонімними, але комітет їм сердечно дякує за уможливлення цієї справи. На фото: Митрополит Константин, духовенство та вірні після посвячення місця на будівництво каплиці.

Загальні збори осередку СУМА

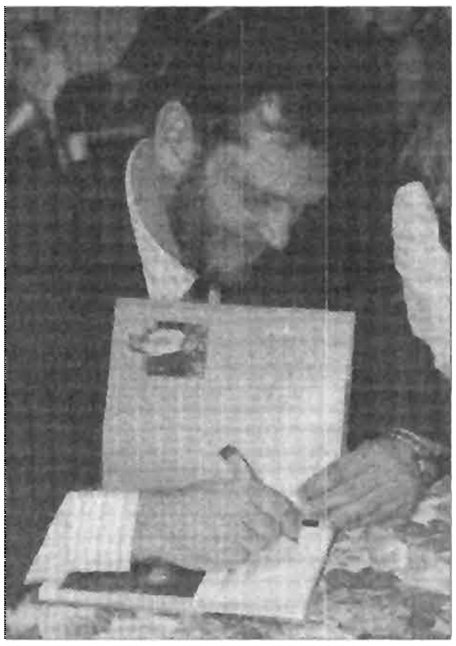
ПАРМА, Огайо. – Загальні збори осередку ім. Богдана Хмельницького відбулися 13 березня в приміщенні Українського центру „Верховина".

Збори відкрив голова осередку Ігор Оліяр. Привіти зборам від конференції Українських державницьких організацій округи, Огайо, і від Української Федеративної кредитової кооперативи „Самопоміч" зачитав предсідник д-р Б. Чепак. Привіт від Головної управи СУМА виголосила Х. Верещак. Звітували голова осередку І. Оліяр, референти – організаційний, фінансовий, булавний, керівники оселі „Хортиця" і адміністратор посілости „Верховина". Зі звітів присутні довідалися про багатогранну і відповідальну працю у вихованні української молоді, яку виконала управа і референти. В програмі праці були місячні сходини, гутірки на побутові теми, спортові ігри, відзначення історичних і культурних дат, прогулянки в терен, літні табори.

У „помаранчевій революції" в Україні брали участь всі осередки та КУ СУМ в Україні, Пласту, тернопільського „Вертепу", „Пори", „Чистої України", „Студентської хвилі". Управа осередку спонзорувала Різдвяний концерт молодіжних ансамблів з Торонто, члени осередку брали участь в демонстрації на площі міської ради в Клівленді на захист демократії в Україні, були спостерігачами на виборах в Україні. Збори обрали членів нової управи.

Євген Бачинський

Презентації альбому „У ті дні на Майдані“

Фелікс Хмельковський підписує альбоми на зустрічі в Нюарку

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Минулого тижня відбулися презентації громаді фотоальбому „Ті дні на Майдані“, текст і світлини якого докладно розповідають про події „помаранчевої революції“ в Україні. Альбом підготувало католицьке видавництво „Свічадо“ у Львові. З метою представлення його громаді до США прибув з України автор видання, керівник християнської місії допомоги переслідуваній церкві Фелікс Хмельковський.

25 березня відбулась зустріч Ф. Хмельковського в Головній канцелярії УНСоюзу, провідники якого вирішили придбати 40 примірників альбому і подарувати їх університетам та іншим вищим школам в східніх областях України. До речі, репортажі і фото Ф. Хмельковського з Майдану Незалежности оперативно вміщувала в дні революції „Свобода“.

30 березня Генеральне консульство України в Нью-Йорку влаштувало прийняття-презентацію альбому, яке відкрив вітальною промовою Генеральний консул Сергій Погорельцев. Гостя представила консул Наталя Костенко. Учасників зустрічі зворушила безпосередня, щира розповідь учасника подій в Києві, який зробив особливий наголос на пробудженні національної свідомості у багатьох мешканців України під впливом „помаранчевої революції“. Розповідь Ф. Хмельковського заохотила багатьох поділитися своїми враженнями від подій на Майдані. Зворушливо розповів про ті незабутні дні ще один гість з Києва, відомий дослідник історії українського театру Валерій Гайдебура.

1 квітня в залі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., зустріч з Ф. Хмельковським влаштував Комітет допомоги Україні „Приятелі Руху“. Голова комітету Роман Ричок представив гостя, нагадав про попередню зустріч з ним два роки тому, підкреслив важливість цього альбомного видання, появі якого комітет сприяв своєю пожертвою.

Олег Колодій показав фраґмент відеофільму про події на Майдані, який зняв у Києві його син Дамян Колодій. Потім Ф. Хмельковський поділився своїми враженнями від перебування на Майдані, відповів на численні запитання присутніх. На всіх імпрезах автор альбому робив дарчі написи на виданнях.

Видавництво „Свічадо“ плянує перевидати альбом для поширення його на сході і півдні України, тому розцінює розповсюдження альбому в США і Канаді як шлях надбання коштів для здійснення цього задуму. Особи, які передплатили альбом, дістануть його поштою у найближчі дні.

Бажаючі придбати альбом можуть вислати чек (бажані також пожертви на додатковий наклад альбому) на 30 дол. (з урахуванням поштових послуг) на адресу: Lev Khmelkovsky, 300 Parsippany Rd., Apt. 26 Q, Parsippany, NJ 07054. Просимо також Оксану (Ксеню) Зозулю, адресу якої загубили в кредитівці, ще раз вислати її на подану вище адресу.

Л. Хм.

З альбомом знайомляться головний редактор „Свободи“ Ірена Яросевич і Генеральний консул Сергій Погорельцев

Роман Ричок, Ню-Джерзі: „Коли свого часу в Ню-Йорку відбувався Перший світовий конгрес українців, запрошений до слова редактор „Ню-Йорк Таймсу“ сказав: „Якщо ви не запишете все це, що тут відбувається, то за короткий час ніхто не знатиме, для чого ви тут зібралися“. Це стосується також „помаранчевої революції“. Авторові альбому належиться від нас усіх признання і подяка за гарно оформлений фотоальбом, який залишиться свідком історичних подій на Майдані в Києві. Зміст двома мовами, професійні знімки найважливіших подій, гарне технічне оформлення залишаться пам'яткою для наших поколінь на майбутнє. Цей альбом є цінною книгою про безкровну революцію, яка змінила історію українського народу, яка здійснилась реальним відродженням державного будівництва, яка наблизила наші сподівання до такої України, про яку ми довгими роками мріяли“.

Учасники зустрічі в Генеральному консульстві України в Ню-Йорку

Валентин Кохно, Фльорида: „Висловлюю сердечну подяку за фотоальбом, який досконало і всебічно висвітлює головні події „помаранчевої революції“ в Україні. Майстерні фотографії і шевченкова мова розповіді про боротьбу і перемогу українського народу над владою з минулого, над беззаконням і корупцією не можть не хвилювати. Багато людей на Фльориді, які побачили альбом, виявили бажання придбати його як пам'ять про історичну подію. Ми належи-мо до покоління, яке впро-довж років мріяло про неза-лежну Україну, ми є нащад-ками покоління, кращі пред-ставники якого загинули зара-ди вільної України і її Церкви. І тому такий альбом нам осо-бливо цінний“.

В залі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку

Зустріч союзянок з істориком Оленою Джеджорою

ВОРЕН, Миш. – 20 лютого в домівці СУА відбулася зустріч української громади з істориком, деканом гуманітарного факультету Українського католицького університету у Львові, стипендіянткою Фулбрайта при Колюмбійському університеті Оленою Джеджорою. Організували цю зустріч жінки 45-го Відділу СУА ім. Катрусі Зарицької та 50-го Відділу СУА ім. Княгині Ольги.

Вступне слово про гостю сказала голова 50-го Відділу Оксана Стельмах. Слухачі дізналися, що О. Джеджора 10 років працює викладачем і адміністратором УКУ у Львові, що вона була на програмах наукового обміну у Варшаві, Будапешті, Канаді і три рази – в Америці. Зараз вона веде дослідницьку працю, порівнюючи системи освіти США та України в Колюмбійському університеті як стипендіянтка Програми Фулбрайта, а також дає доповіді в різних містах США. Вона є автором підручника з історії европейських цивілізацій, виданого в 1999 році. Членки 50-го Відділу в Ен Арборі мали нагоду зустрітися з О. Джеджорою під час її побуту в Мишигенському університеті, коли вона була на сходинах їхнього Відділу. Вони також мали змогу пізнати її чоловіка – д-ра Ярослава Грицака, який приїхав з сином та мав доповідь на сходинах 50-го Відділу.

Олена Джеджора у доповіді „Реформа університетської освіти у пострадянській Україні" розповіла про те, як уявляє собі справжню освіту, поставивши, як приклад, слова філософа Емануїла Канта: „Дозвольте вродженому талантові природньо розкритися". І хоч це сказано було 250 років тому, зараз цей девіз – на темі дня.

Олена Джеджора розповіла про своє навчання в Америці, де вона побачила багато цінних методів, як дати студентові „серцевину" знань і навчити його протягом наступного життя самостійно відшукувати нові джерела знань, що постійно змінюються, наростають і множаться. Також вона охарактеризувала недоліки освіти в Україні, назвала проєкти прогресивних змін, які починають запроваджувати в декількох вищих навчальних закладах, в тому числі і в УКУ.

„Помаранчева революція", в якій були задіяні великі студентські сили, показала, що вже з'явилися молоді люди, готові служити Україні своїми знаннями і працею. Проблема освіти в Україні ще і в тому, що за останні роки знецінилася праця вчителів низькою її оплатою. Втрачався престиж вищої освіти, бо висококопрофесійні люди не знаходили собі місця в Україні і багато з них змушені були виїздити за кордон, щоб заробити собі на прожиття найпростішою і найважчою фізичною працею. Є надія, що новий уряд допоможе повернути молоді стимули до навчання, перспективу забезпечення реальної потреби в молодих спеціялістах.

О. Джеджора подарувала домівці СУА буклети, які розповідають про діяльність УКУ, великий вклад в працю якого, в тому числі і фінансовий, вклала українська діяспора Америки. Вона також подарувала дві свої книги: „Історія европейської цивілізації" та у співавторстві з Ігорем Підковою „Світова історія XIX–XX століть", і словник.

Голова 45-го Відділу Стефа Король подякувала Олені Джеджорі за цікаву розповідь.

Ніна Василькевич

Олена Джеджора (друга зліва у першому ряду) з учасниками зустрічі

УКРАЇНА І СВІТ

Керівники Гельсінської комісії відвідали Україну

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Співголова Гельсінської комісії США, конгресмен-республіканець від штату Ню-Джерзі Кристофер Смит і старший член комісії конгресмен Бенджамін Кардін, демократ від штату Мериленд, зустрічалися з українськими урядовими чинниками, представниками неурядових організацій та релігійними провідниками в Києві 26-27 лютого. Крім того, вони поклали вінки до пам'ятника жертвам Голодомору 1932-33 років і пам'ятника у Бабиному Ярі.

Вони мали важливі та далекосяжні зустрічі з Державним секретарем України Олександром Зінченком, міністром закордонних справ Борисом Тарасюком, міністром юстиції Романом Зваричем, міністром транспорту і зв'язку Євгеном Червоненком і головою Комісії Верховної Ради України з питань організованої злочинности та корупції Володимиром Стретовичем. На зустрічі обговорено ряд питань, включно зі скасуванням поправки Джексона-Веніка та наданням статусу нормальних торговельних взаємин (НТВ), як і підтримку для вступу України у Світову організацію торгівлі (СОТ).

К. Смит і Б. Кардін були приємно вражені політичною волею, наполегливістю керівників українського уряду та неурядових організацій, котрі працюють на користь змін в Україні.

К. Смит згадав недавню пропозицію законопроєкту республіканського конгресмена від штату Ілиной Генрі Гайди, голови Комітету міжнародних взаємин Палати представників, яка надасть Україні нормальні умови для торговельних взаємин. Б. Кардін підтвердив свою підтримку (НТВ) для України, як і вступ України до (СОТ), підкреслюючи конечність України швидкого завершення розмов з США стосовно прав інтелектуальної власності. Дискусії також зосередились на торгівлі людьми, корупції, людських правах – включаючи справу Г. Гонгадзе, свободу ЗМІ та можливості США якнайкраще допомогти Україні тепер в цей час історичного переходу.

Державний секретар О. Зінченко вислов своє задоволення теперішніми двосторонніми взаєминами між США та Україною, зазначаючи, що тепер обидві сторони мають довір'я одна до одної. Він накреслив контури першочергових дій Президента Віктора Ющенка, які включають боротьбу з корупцією, допомогу підприємництву, захист приватної власности, сприяння верховенству права – зокрема в урядових відомствах – Міністерстві внутрішніх справ, податковій міліції. О. Зінченко також підкреслив важливість інвестицій США в Україні.

Конгресмени та українські урядовці докладно обговорили проблему СНІД-у в Україні, котру О. Зінченко описав дуже гострою та далекосяжною, запроєктоване нове сховище у Чорнобилі, котре накриє старий саркофаг.

Міністер юстиції Роман Зварич накреслив першочерговості Міністерства юстиції. Найперше – це заохотити та забезпечити верховенство права. Стосовно боротьби з корупцією Р. Зварич надіється, що вже скоро зможе започаткувати програму „Чисті руки", включно з кодексом етики. Чистка судової системи є ще одною першочерговістю, і Міністерство юстиції плянує різні кроки стосовно суддів, які практикують корупцію. Делегація і Р. Зварич обговорили й інші справи, включно з поверненням релігійного майна і проблеми національних меншин.

Голова зустрічі Володимир Стретович і представники Міжнародної організації міграції докладно продискутували проблему торгівлі людьми в Україні та заходи запобігання уряду в цьому. Головним тут є потреба поліпшити співпрацю між Україною (початковим місцем людської торгівлі) та країнами їхнього спрямування.

Заступник керівника місії посольства США Шіла Ґвалтней уможливила зустрічі з Посольством США, Агентством США для міжнародного розвитку та офіційними чинниками Федерального бюра розслідувань (FBI) де обговорили можливості допомоги США новому урядові України у сприянні верховенству права та боротьбі з торгівлею людьми. Людські та релігійні права обговорювано на зустрічі з папським нунцієм Архиєпископом Іваном Юрковичем.

Посол США в Україні Джон Гербст організував дискусії з представниками Фрідом Гавз, Інститутом масової інформації, організацією „Доброчин" з осідком в Чернігові та Українською Гельсінською спілкою людських прав. Михайло Горинь, колишній совєтський політичний в'язень і голова Руху в ранніх 1990-их роках, був учасником цієї зустрічі. Делеґація зустрічалася з єврейськими представниками, а також з Міністром транспорту і зв'язку Євгеном Червоненком, який є також віцепрезидентом Евразійсько-єврейського конгресу, та обговорили справи стосовно української єврейської громади, котрі оцінили позитивно.

Міністер закордонних справ Б. Тарасюк висловив вдячність Гельсінській комісії за її активність у підтримці демократії в Україні та зазначив, що чітке ставлення Конгресу та уряду США, включно з підтримкою значного контингенту спостерігачів на виборах, стали великою мірою допоміжними українській демократії. Підкреслюючи важливість знесення поправки Джексона-Ваніка, статусу ринкової економіки та СОТ, міністер Б. Тарасюк підкреслив готовість уряду України зі своєї сторони усунути будь-які перешкоди, і обіцяв у скорому часі запропонувати у ВР законопроєкт права інтелектуальної власности. Міністер Б. Тарасюк і комісарі обговорили важливість українсько-російських взаємин і посилену ролю України у розв'язці довготривалого молдавсько-придністровського конфлікту.

Гелсінська комісія США, незалежна федеральна агенція дорадкує і заохочує до успіхів у застосуванні забезпечення Гельсінських угод. Комісія створена 1976 року, складається з девяти сенаторів, девяти конгресменів і по одному чиновникові з департаментів – державного, оборони, торгівлі.

ЗМІ

Зліва: Посол США в Україні Дж. Гербст, старший член комісії конґресмен Б. Кардін, державний секретар України О. Зінченко, співголова комісії К. Смит.

Привітання українцям в Росії

МОСКВА, Росія. – З нагоди проведення IV конгресу Об'єднання Українців Росії президент СКУ Аскольд Лозинський та генеральний секретар СКУ Віктор Педенко надіслали привітання конгресові, в якому висловили визнання та подяку за успішну працю на користь української спільноти у Російській Федерації та для добра України. „Конгрес відбувається після бурхливих історичних подій в Україні „помаранчевої революції, – говориться в привітанні. – Ми об'єдналися і провели демократичні вибори в Україні".

Екзекутива СКУ закликала всіх надалі служити своїй громаді, відстоювати та захищати її інтереси, а також активно допомагати СКУ у виконані його завдань в ім'я процвітання України.

IV Конгрес Об'єднання українців Росії та III з'їзд Федеральної національно-культурної автономії „Українці Росії" відбудуться у Москві 9-10 квітня. У форумах візьмуть участь делеґати від 80 реґіональних українських організацій Росії, а також гості з України та інших країн світу.

Юрій Кононенко

Семінар для керівників творчих колективів українського закордоння

КИЇВ. – На виконання Національної програми „Закордонне українство" Міністерство культури і мистецтв України та Товариство „Україна-Світ" 13-18 березня провели навчально-практичний семінар для керівників творчих колективів українського закордоння, у якому взяли участь представники творчої діяспори з Польщі, Румунії, Литви, Молдови (також і Придністров'я), Росії, Білорусі, Грузії, Фінляндії. На відкритті Генадій Удовенко, голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних стосунків Верховної Ради України виступив з вітанням. Програма семінару була спрямована на те, щоб ознайомити керівників творчих колективів українського закордоння з мистецькими надбаннями етнічної Батьківщини, а також сприяти набуттю знань, умінь та навичок учасників семінару для їх подальшої праці в творчих колективах українського закордоння. Учасникам семінару було вручено посвідчення і грамоти від Міністерства культури і мистецтв України.

Товариство „Україна-Світ"

Помер Папа Іван Павло II

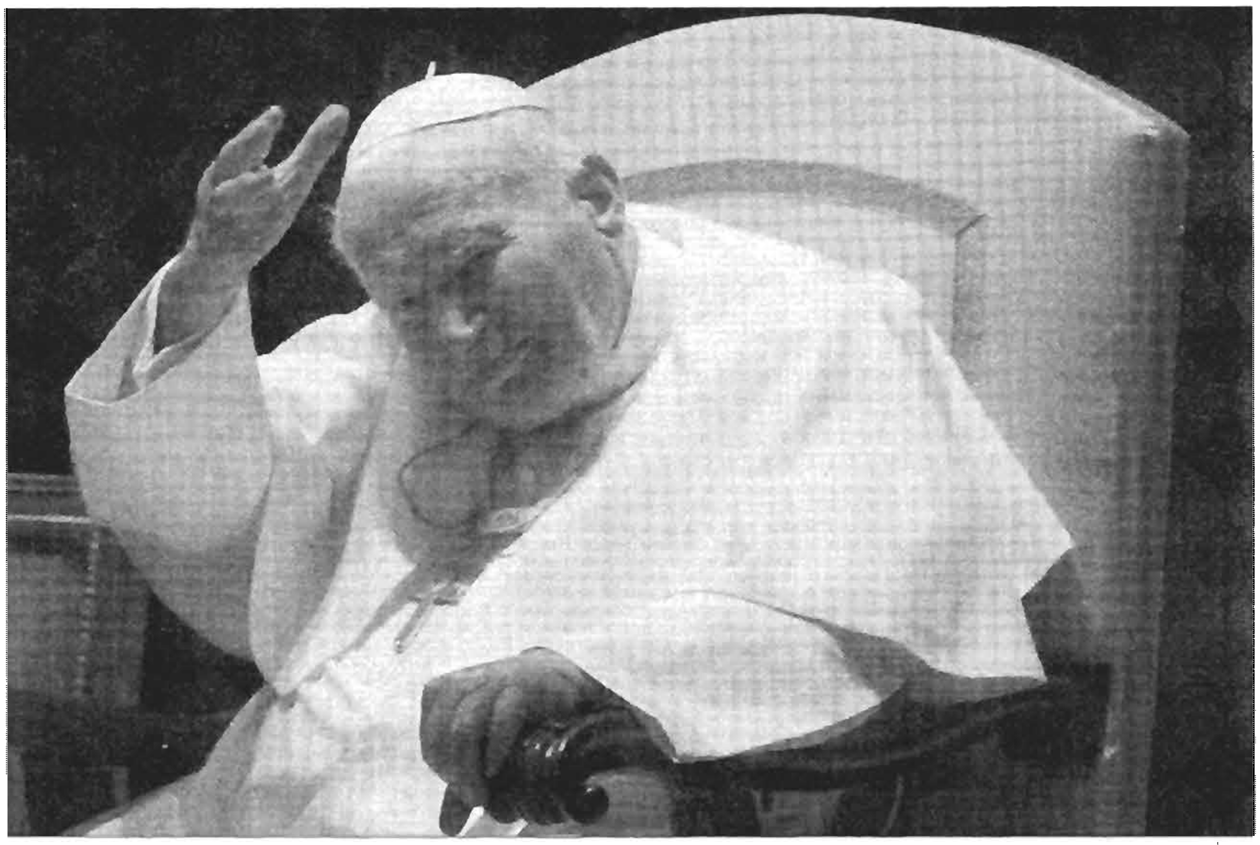
(Продовження на стор. 17)

го престолу.

16 жовтня 2004 року минуло 26 років від історичного дня, коли Папою був обраний польський кардинал Кароль Йозеф Войтила.

Він народився у 1920 році в містечку Вадовіце поблизу Кракова, у щиро християнській родині. Мати померла, коли хлопчикові йшов дев'ятий рік. В 1938 році вони з батьком переїхали до Кракова. Юний Кароль навчався в Ягелонському університеті, виказучи яскраві грані вродженої обдарованости: писав вірші, з великим успіхом грав на сцені Краківського експериментального театру, чудово співав, активно збирав фольклор.

Під час німецької окупації Кароль, щоб уникнути насильного вивезення до Німеччини, працював, разом з іншими студентами, каменярем в Закшувці, де діяло хемічне підприємство. Як потім він згадував, „трагедія війни надала особливого забарвлення обставинам, в яких визрівало моє покликання. Вона спонукала по-новому побачити цінність і значущість покликання. Перед розповсюдженням зла і жахами війни сенс священства і його місії в цьому світі ставав для мене все яснішим".

Святіший Отець Іван Павло II 16 жовтня 2003 року, в день відзначення 25-річчя його понтифікату. *Фото: архів „Свободи"*

В 1946 році був рукоположений у священичий сан і служив в університетській церкві св. Флоріяна, в середині 50-их років очолив катедру етики в Люблінському університеті, а в 1958 році став єпископом – наймолодшим в Польщі. Хоч у тодішній Польщі становище Католицької Церкви було не таким безвихідним, як у сусідніх країнах „соціялістичного табору", однак і до свободи совісти там було далеко. Тому наскрізь пройнята Христовою наукою викладацька і пастирська діяльність єпископа Войтили поставила його в центр суспільного життя, на саму межу протистояння між владою і народом. Але він мав ще один великий і винятковий дар – прихиляти до себе людей різних поглядів і політичних переконань. Щирістю і ясністю своєї віри він просто роззброював польських партократів. Тільки він міг дозволити собі відслужити Різдвяне Богослуження в Новій Гуті, яку влада вважала взірцевим комуністичним робітничим селищем. Тільки він мав сміливість висвячувати підпільних священиків для Чеської Католицької Церкви, становище якої було одним з найтяжчих у Східній Европі.

Це була людина, яка несла свободу усім поневоленим народам, однак обстоюючи цю найвищу цінність життя, він наполегливо нагадував, що свобода неможлива без відповідальности людини за свої вчинки. Саме він згодом був одним з головних ініціяторів обговорення на II Ватиканському соборі питання про релігійну свободу. Й офіційне визнання Католицькою Церквою права людини на неї стало тим революційним моментом, який змусив Церкву ступити наступний крок – визнати провину за придушення цієї свободи в минулому.

У праці „Особистість і життя" кардинал Кароль Войтила запропонував ясну соціяльну концепцію поведінки людини в суспільстві, відкидаючи конформізм і невтручання, але й опозицію визнаючи лише таку, котра веде до згоди у суспільстві, до „солідарности". Не випадково невдовзі після обрання Кардинала Войтили Папою у Польщі виникла перша у всіх країнах соцтабору незалежна профспілка „Солідарність", і саме від неї почався загальний занепад комунізму. Іншими словами, діяльність Папи, підпорядкована незмінному моральному імперативові, збудила той духовний рух, котрий відсунув комуністичну доктрину і практику на смітник історії і великою мірою змінив світову політику.

Проте й у західній ліберальній демократії Папа вбачав серйозні небезпеки. Вже під час своєї першої папської візити до США у 1979 році він остерігав від розпаношення матеріялізму і атеїзму, закликав „ділитися добробутом з третім світом". Більше того – він сміливо стверджував, що підставові демократичні принципи не допомагають у з'ясуванні фундаментальних проблем людського буття, бо „істину годі з'ясувати шляхом голосування".

Але ще набагато яскравішим його чин постає не на політичному, а саме на духовно-церковному тлі – цей чин створив в історії християнства цілу епоху, значення якої сьогодні ми ще не можемо збагнути повною мірою. Римська курія до його приходу у Ватикан відчувала особливу апостольську енергію кардинала Войтили, одні – з надією, інші – з побоюванням. Ось чому його кандидатура зібрала необхідну більшість голосів лише у восьмій турі голосування. Ще б пак – перший Папа-слов'янин!

І тут доречно підкреслити: слов'янин – не тільки за походженням, але за самим світорозумінням і світовідчуттям. Ось його вірш про слов'янську душу:

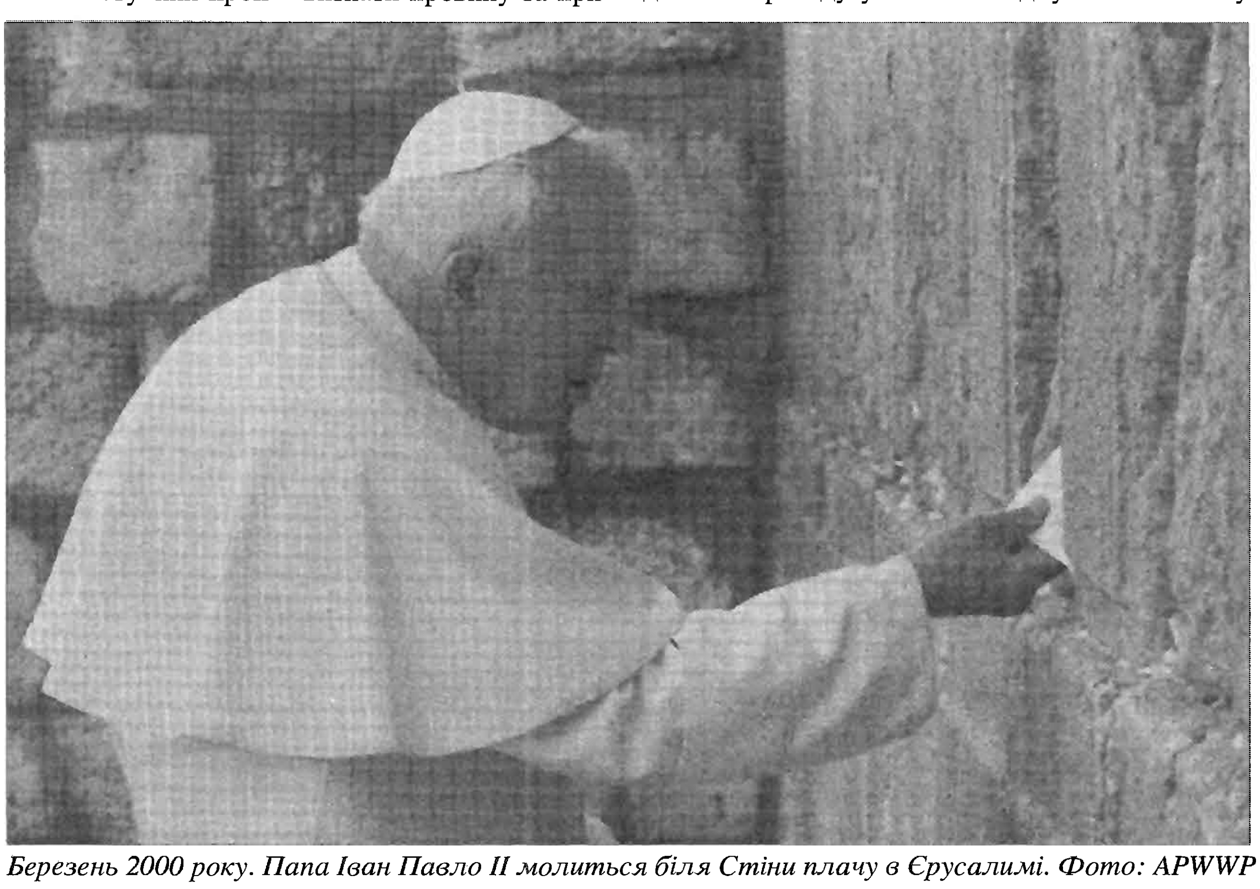
Бачу цю зажур будівлю,
мов капище Душ слов'янських:
А справжні слов'яни походять
із мрійних давніх задум.
– Киньте поліно в полум'я! –
пісне лети святоянська! –
Душе слов'янська зажурлива!
Твоїми слідами йду.
Душе моя слов'янська, –
ти краси споглядання,
пориви твої до раю –
завжди невтоленна ти.
Ось піднялась правиця озброєна
в намаганні
двері відкрити куті –
до капища увійти.
Ось тут костьол апостольський, і
храм, і замок
бортничів, п'ястів гостинних і
ляхів усіх.
Ось несуть в дароносиці
слов'янський Сакрамент –
Мир іде перелогами –
благословенням для стріх.
І ось – Амінь –
нехай пісням постане вповні:
О, Ладо – Ладо– Ладо! –
Слов'янська пісне любові.

(Переклад ***Станіслава Шевченка****).*

Як і перші апостоли, послані Христом „аж до краю землі", Папа Іван Павло II знову і знову, з дивовижною невтомністю, йшов до різних народів. Ніхто до нього на Святому Престолі не мандрував стільки світом: за 26 років свого понтифікату він відвідав понад сто країн, не ділячи їх за суспільним устроєм чи політичною системою. Якось безпомилково відчував, де його дуже чекають живі людські душі – і його душа летіла до них. І в цьому він був просто неповторним. Він був першим Папою, котрий ступив на православну землю Румунії. Він був першим Папою, котрий молився біля Стіни плачу в Єрусалимі. Він був першим папою, котрий увійшов у мусульманську мечеть в Сирії.

Він був першим Папою, котрий приїхав у червні 2001 року в Україну і сказав їй такі слова любови, які передаватимуться від покоління до покоління: „Я довго очікував цієї візити і ревно молився, щоб вона могла здійснитися. Я нарешті міг поцілувати улюблену українську землю. Дякую Господеві за цей дар, яким Він

(Закінчення на стор. 17)

Березень 2000 року. Папа Іван Павло II молиться біля Стіни плачу в Єрусалимі. Фото: APWWP

1980 рік. Папа Іван Павло II приймає у Ватикані Первоієрарха українських католиків Митрополита Йосифа кардинала Сліпого.

1981 рік. Святіший Отець відвідує в тюрмі свого кривдника Алі Агджу і молиться за нього Фото: APWWP

Помер...

(Закінчення зі стор. 16)

мене сьогодні обдарував... Приходжу до вас, дорогі мешканці України, як друг вашого шляхетного народу... Приходжу, спонуканий любов'ю, щоб усім дітям цієї землі, українцям кожної культурної та релігійної приналежности, висловити свою пошану та щиру приязнь... Україно, Богом благословенна земле, християнство становить невід'ємну частину твоєї громадянської, культурної і релігійної ідентичности, ти виконувала і далі виконуєш важливе завдання у великій сім'ї слов'янських народів і европейського Сходу...".

Як і перші апостоли, він, за словом Христовим – „Будете гнані в ім'я Моє" – терпів: 13 травня 1981 року турецький терорист Алі Агджа вистрілив у Папу і тяжко поранив його. Святіший Отець по-християнськи простив своєму кривдникові, хоч те поранення зле позначилося на його дальшому здоров'ї і врешті привело до смерти.

До Ватикану в ці дні летять тисячі співчуттів, зокрема й з України. „Симпатії і щира любов Його Святости до мого народу, повага до нашої европейської історії та культури завжди знаходили глибоку вдячність українців, які гордяться кровною близькістю з Великою Людиною – символом добра, миру, справедливости і любови до ближнього", – говориться у листі-співчутті Президента України Віктора Ющенка.

У зверненні до вірних УГКЦ з сумного приводу смерти Папи Патріярх Любомир зазначає:

„Сьогодні, коли емоційно переживаємо біль втрати, бракує нам ще перспективи часу, щоб належно оцінити його історичну постать і його багатогранну діяльність. Це будемо робити впродовж багатьох наступних місяців і років. Сьогодні можемо хібащо сказати, що за роки свого понтифікату він дуже допоміг нашій Українській Греко-Католицькій Церкві в її переході зі стану неволі до нормального способу життя. Може, не один з нас відчуває жаль, що Папа Іван Павло II не довершив так добре початого процесу відродження нашої Церкви, але сам покійний заявив, що це діло, яке в Божий час буде мати своє належне довершення. Він надіявся, що буде тим, хто це звершить, але це йому не судилося. І ця обставина не сміє зменшити нашу вдячність йому за те все, що він для нашої Церкви зробив...".

Петро Часто

Про призначений на п'ятницю, 8 квітня, похорон Папи Івана Павла II „Свобода"подасть докладні інформації у наступному числі.

Донецькі пластуни – у „помаранчевій революції"

Восени 2004 року вирішувалась доля України, її подальший життєвий шлях. Ряд пластунів та членів Донецького Пластприяту брали участь у першій та другій турах голосування як члени виборчих комісій та спостерігачі на виборчих дільницях від блоку В. Ющенка. Це і станичний Донецька пл. сен. Юрій Тарасов, пл. сен. Дмитро Крижанський, пл. сен. прих. Леонід Шевкунов, голова Донецького Пластприяту д-р Микола Тищенко, член Пластприяту Василь Довбиш.

Події після другої тури голосування були дуже напруженими. Результати, оголошені ЦВК, зухвалість, з якою це було зроблено, надзвичайно вразили. З понеділка, 22 листопада, в пластовій домівці станиці Донецька ми почали збиратись на щоденну молитву за перемогу Віктора Ющенка. А після другої тури ми, хто залишився в Донецьку, вирішили збиратися на молитву щодня і молилися з 19 до 20 години. Молилися до самої інавґурації В. Ющенка.

Донецька домівка Пласту стала ще одним острівцем свободи на карті краю. Приходили дорослі члени Пласту і Пластприяту, члени ОУН, просто студенти. Їм потрібна була духовна допомога, щоб не впасти у відчай, щоб від розпачу не опустити у безсиллі руки. Ми включали радіоприймач на хвилях радіо „Ера" (єдиний канал свободи, що лунав на Донеччині), слухали новини і з урахуванням змін суспільної ситуації, складали свої молитви до Господа. Перші дні ми просили, щоб Верховний суд скасував рішення ЦВК. Це сталось. Далі – за зміну особистого складу ЦВК. Це сталось. Далі – за повторне голосування. Це сталось. І постійно молились за добру погоду над Майданом, щоб наші (всі оті тисячі і мільйони людей) протрималісь якомога довше, стільки, скільки потрібно для перемоги.

Тим більше, що там, на Майдані, були і наші донецькі пластуни. Станичний пл. сен. Юрій Тарасов вже 22 листопада поїхав до Києва і був там всі три тижні, доки ситуація не стала здоровою. Пл. сен. Дмитро Крижанський був там біля двох тижнів. Ст. пл. Олександра Проляка працювала у складі Пластового координаційного центру. Голова Донецького Пластприяту д-р Микола Тищенко очолив Донецьку делеґацію ОУН, що поїхала до Києва. Отож ми просили, щоб Господь дав там, у Києві, над Майданом, добру погоду, дав теплі речі та їжу, і щоб вони там трималися до перемоги.

Але ми не тільки молились. Ми продовжували поширювати по скриньках опозиційну пресу, складали тексти листівок, набирали їх на комп'ютері, роздруковували і знову поширювали по скриньках. Тепер вже було головним, щоб прихильники В. Ющенка не впали у відчай, щоб дізнались, що вони в Донецьку не самотні.

Діяльність нашої групи може видатись не вельми маштабною, як на півтораміліьйонний Донецьк, але вона була не єдиною в Донецьку. Кожен з патріотів робив щось на своєму рівні, у своєму оточенні. Зокрема наш друг, греко-католицький священик о. Василь Пантелюк також щодня проводив такі ж молитви разом зі своїми вірующими і з протестантами. Ми підтримували зв'язок з іншими осередками Пласту (в Маріюполі, Миколаївці, Краматорську, Сватовому Луганської області).

Безперечно, головна перемога здобувалась там, на Майдані, але і наші струмочки зливались в єдину ріку, в єдине море Свободи. Тим більше, що на Майдані хоч і не було легше, але в якійсь мірі було безпечніше. Там можна було ходити в помаранчевому, можна було відкрито декларувати свої погляди. В Донецьку ж це було небезпечно. До тих поодиноких відчайдухів (переважно студентів), хто наважувався ходити в одязі з ознакою помаранчевого кольору, самі міліціонери підходили і казали, що ввечері вони не зможуть ґарантувати їм безпеку.

А як Верховний суд скасував рішення ЦВК, то в Донецьку, за аналогією до київського Майдану, почали збирати віча на підтримку В. Януковича. Вони були не вельми чисельними, переважно звозили людей з підприємств у наказовому порядку (знімали робочу зміну із заводів, фабрик, шахт), примушували їхати під загрозою звільнення.

Коли до Донецька приїхав автопоїзд Дружби (хлопці з „Пори") з помаранчевими стрічками та прапорами, то його зустріли студенти, яких за наказом обласної держадміністрації зняли з занять, роздали „бейсбольні бети", і вони потрощили авта (за це студентам зарахували екзамени і заліки на сесії).

І лише пізніше, коли ситуація в Києві вже досягла незворотности, коли підняли свій голос країни Заходу, коли Господь відгукнувся на наші молитви і було призначено переголосування, тоді ситуація почала дещо згладжуватись.

У третій турі виборів (переголосування другої тури), на додаток до Миколи Тищенка, Юрія Тарасова, Дмитра Крижанського, Василя Довбиша, Леоніда Шевкунова, в комісіях працювали і пл. сен. прих. Лариса Зайцева, ст. пл. Олександра Проляка. І як потім показала аналіза другої та третьої турів, всі вони на своїх дільницях змогли повернути В.Ющенкові вкрадені у нього голоси.

Донеччина, Донбас – це особливий реґіон на карті України. Громадянський сектор тут дуже слабо розвинений, а відтак слабо розвинутою є українська патріотична та й взагалі громадянська самосвідомість мешканців Донбасу.

Донбас – це реґіон, який став осідком для таких численних і потужних антиукраїнських організацій, як „Партія реґіонів", громадська організація „Київська Русь" (потужно фінансована з Москви і від УПЦ МП), телерадіокомпанія „Україна" (нехай назва не вводить в оману – це телеканал відомого донецького мільярдера Рината Ахметова (він же голова футбольного клюбу „Шахтар", він же розпорядник великих коштів, які вклали в Донбас російські фінансові та кримінальні кола, зокрема співак та один з провідників російської мафії Йосиф Кобзон, якому заборонений в'їзд до США), телеканал „Київська Русь" (підпорядковується УПЦ МП), майже вся донецька преса (як державна, так і приватна).

І події президентських перегонів показали, що саме Донбас став причиною або провідником дестабілізації в Україні: від масових, безсовісних, цинічних фальсифікацій до закликів до автономії чи взагалі приєднання до Росії. Без підбурювання з боку Донбасу ні Харків, ні Крим, ні Одеса на все це не пішли б. Тому треба визнати, що, вирішивши проблему з Донбасом, Україна здобуде остаточну перемогу. А для цього потрібно: 1) розвивати громадянське суспільство на Донбасі; 2) прищеплювати мешканцям Донбасу українську самосвідомість.

Основою тут повинна бути теорія релігійного філософа Кароля Войтили, якого увесь світ знає як Івана Павла II. Розмірковуючи над долею польського народу, він поставив перед собою запитання „Що саме допомогло Польщі вистояти у ті періоди її історії, коли її нищили?" і прийшов до висновку: культура. Ця відповідь збігається з думкою постколоніяльної теорії, представники якої стверджують, що борються і перемагають не стільки політичні партії, скільки культури.

Отож, шлях до остаточної перемоги лежить через поширення на Донеччині різноманітних українських організацій і релігійних громад УПЦ КП, УГКЦ. До речі, майже 15-річна праця УГКЦ в Донецьку дала свої плоди: багато з парафіян цієї церкви були прихильниками Віктора Ющенка. Особливо серед місцевої молоді. Церква постійно організовувала молодіжні духовні табори, подорожі-прощі до західніх областей України, реколекції – і це не минулося дарма. Навіть ті хлопці і дівчата, які хоч і не стали вірними УГКЦ, а проте завдяки такому спілкуванню з Церквою змогли встояти перед масовою психозою та психологічним маніпулюванням, зберегли добре ставлення до „західняків", не поділили Україну у своєму серці на східню і західню.

Треба множити громадські культурні українські організації, клюби. Коли їх багато, коли вони діють хоч і автономно, але в одному напрямку, тоді це справді Народний Рух, рух народу. Так було наприкінці 80-их – початку 90-их років, і вислідом стало проголошення незалежности України. Це якраз те, що відбулось тепер на Майдані.

Чим більше на Донеччині буде українських організацій та клюбів, тим краще, тим швидше буде остаточна перемога. Кожна з таких організацій охоплювала б своє коло людей, сіяла зернятка українського духу, української свідомости, щоб Україна-нація здійснила свою історичну місію у спільноті людства.

Пл. сен.
о. Олександер Воловенко

XVI Велика Рада УПС

13 – 14 травня 2005 року

RAMADA INN, East Hanover, NJ 07936, USA
Телефон (973) 386-5622 • Факс (973) 386-1663

ПРОГРАМА

П'ятниця, 13 травня 2005

8:00	вечір	Зустріч – вечірка сеньйорів

Субота, 14 травня 2005

8:30	рано	реєстрація
10:00	–	Відкриття – пл. сен. Христина Ковч, Головна Булавна УПС Привіт Голови ГПБ – пл. сен. Ярослави Рубель Вибір Президії і комісій
11:00	–	75 років Українського Пластового Сеньйорату доповідь – пл. сен. Романа Грициів
12:00	пол.	Звіт Верифікаційної Комісії Прийняття Протоколу XV-ої Великої Ради УПС Звіти – Булави Головної Булавної УПС Дискусія над звітами
1:00	по пол.	Обід
2:00	–	„Сеньйорські справи - проблеми" – модератор: пл. сен. Надя Нинка
4:00	–	Перерва і кава
4:30	–	Уділення абсолюторії Звіт Номінаційної комісії Вибір нового Проводу Схвалення резолюцій
5:00	веч.	Крайовий З'їзд УПС Америки
6:30	–	Богослуження
7:30	–	Святкова вечеря з програмою – пл. сен. Зеня Брожина Слово Начального Пластуна – пл. сен. Любомира Романкова
10:30	–	Закриття З'їзду.

Запрошуємо до участи у Великій Раді усіх пластунів сеньйорів в пластових одностроях.

Реєстрація – $125.00 від особи включає всі харчі і бенкет, без кімнати.
Бенкет для гостей – $ 50.00

Зголошення і чек в сумі $125.00 US, виписаний на **Plast HB-UPS** просимо висилати на адресу: Ulana Babiuk, 737 Ulana Lane, Webster, NY 14580 USA.
Tel./Fax (585) 872-4263, e-mail: ulanab@aol.com

Нічліг просимо замовляти особисто в готелі Ramada під назвою Ukrainian Scouting Organization PLAST May 13 –15, 2005. • Tel.: (973) 386-5622 • Fax: (973) 386-5724.
Кімната на одну ніч (без харчів) – $69.00

БУЛАВА ГОЛОВНОЇ БУЛАВНОЇ УЛАДУ ПЛАСТОВОГО СЕНЬЙОРАТУ
http://ups.plastscouting.org

Summer Camps at Soyuzivka

Chemney Youth Camp 4-7

A day camp filled with daily activities of dance, song, games and crafts. Includes kid's lunch and T-shirt. Unless noted, is based on in-house occupancy of parent or guardian.
Week 1 July 17 -22
Week 2 July 24 - 29
9:30 AM - 1:30 PM Daily
$150 per camper
$190 if not an overnight guest

Discovery Camp 8-12

Calling all future explorers!
Begin to rock-climb, hike and swim in mountain lakes. Learn about wildlife eco-history, basic first aid, survival.
Week 1 July 10 - 16
Week 2 July 17 - 23
Week 3 July 24 - 30
$400 UNA member
$450 non members

Exploration Day Camp 7-10

Six hours of fun-filled activities in this new day camp.
June 27 - July 1
July 4 - July 8
$100 per week or $25 per day

Adventure Camp 13-16

New adventures every day! Learn camping essentials: orienteering, wilderness first aid and rescue, water safety, tracking and survival skills, wildlife awareness and eco-history.
Week 1 July 17 - 23
Week 2 July 24 - 30
$500 UNA member
$550 non members

Soyuzivka Scuba Diving Course 12 and up

One week will complete academic, confined water and open water for PADI open water certification. Classes given by George Hanushevsky, scuba diver instructor. Pre registration is required. Check on line brochure for additional information.
July 31 - August 5
$400 course fee
$120 deposit required
All fees payable to George Hanushevsky

Tennis Camp 10-18

Intensive two weeks with instruction and competitive play directed by George Sawchak. Limited to 45 participants.
Weeks June 26 - July 8
$540 UNA member
$590 non members
+ $120 Instructor fee per student

Traditional Ukrainian Folk Dance Camp 8-16

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky). Expert instruction for beginner, intermediate and advanced dancers. The camp will end with a grand recital on August, 20.
Limited to 60 participants.
August 7 - 20
$610 UNA members
$660 non members
+ $275 instructor's fee payable to "UCDA"

Additional brochure information about camps and requirements is available online at **www.Soyuzivka.com**
A $75 deposit is required for pre-registration.

All camps are bi-lingual and geared toward a better understanding of Ukrainian culture and heritage.

Soyuzivka *for all seasons*

UNA Estate Soyuzivka P.O. Box 529 • 216 Foordmore Road • Kerhonkson, NY 12446 • 845-626-5641
www.Soyuzivka.com

Українські Церкви – проти реєстрації фізичних осіб

29 березня 2005 року група представників консорціюму, створеного колишньою владою для виготовлення документів (пашпортів, посвідчень водія і т. п.) нового зразка провела пікетування центральних органів державної влади у Києві. Вони протестували проти рішення Президента України Віктора Ющенка скасувати дію Указу „Про створення Єдиного державного реєстру фізичних осіб" (ч. 500/2004, 30 квітня 2004 року). Позиція Українських Церков з цього приводу висловлена у спільному Зверненні їхніх керівників до законодавців і громадськости. Цей документ був оприлюднений 11 березня 2004 року. Нижче подаємо важливі витяги з цього Звернення.

Вельмишановні народні депутати України!

Шановні співгромадяни!

З Божого благословення вже більше десяти років Україна будує своє життя як незалежна суверенна держава. Разом з тим і українське суспільство, і держава не можуть стояти осторонь загальносвітових процесів тіснішої міждержавної співпраці, інтеґрації світового ринку, зростання важливости інформаційних потоків та сучасних технологій. На жаль, в XXI столітті перед світовою спільнотою, а разом з нею і перед Україною, постало питання боротьби з різними формами тероризму. Все це викликає потребу суттєвих змін у повсякденному житті кожного громадянина нашої держави.

Однією з таких змін може стати запровадження нового способу реєстрації фізичних осіб в Україні, який сприятиме встановленню повної контролі за населенням шляхом присвоєння, в обов'язковому безальтернативному порядку, кожній особі ідентифікаційного номера, який мав би стати основною, неповторною та незмінною ідентифікуючою ознакою фізичної особи. Такі пропозиції містяться зокрема в законопроектах „Про реєстрацію фізичних осіб в Україні" та „Про Єдиний реєстр персональних даних".

Утворення нового загального реєстру фізичних осіб, що проживають в Україні, в якому мають накопичуватися значні обсяги інформації про кожну особу, безпосередньо торкається основних прав і свобод людини, зокрема права на свободу віросповідання. Зважаючи на те, що Христова Церква як інституція переживала, а в деяких країнах продовжує переживати утиски, ми вважаємо своїм обов'язком стати на захист свободи сумління християн та загальних прав і свобод людини, задекларованих у міжнародному праві і Конституції України.

У запропонованих проєктах нового способу реєстрації жителів України для переважної більшості християн найбільш суперечливими і дискусійними є наступні моменти:

- Обидва законопроєкти пропонують довічно закріпити за людиною певний код (цифровий, літерний, штриховий чи змішаний), який мав би бути основною, неповторною та незмінною ідентифікуючою ознакою, відсунувши на другий план ім'я людини (родинне, особисте та по-батькові). За своєю сутністю присвоєння людині знеособлюючого коду, який має використовуватися у всіх правовідносинах між державою і громадянином, а також між самими громадянами, суперечить християнському розумінню значення імені і у духовно-культурному плані розриває сув'язь поколінь. Використання фашистською владою для в'язнів концентраційних таборів замість імен знеособлюючих номерів Нюрнберзьким трибуналом було визнано злочином проти людства.

Довічне закріплення певної ідентифікуючої ознаки не може бути прийнятним для багатьох християн також з тієї причини, що воно робить неможливим радикальну позитивну зміну людини – метанойю – котра у своїй найглибшій суті передбачає також зміну імені, як ідентифікуючої з попереднім життям ознаки. Прикладом такої зміни можна назвати прийняття чернецтва.

- Пропонована система відкриває шлях до встановлення тотального контролю за всіма сферами життя і діяльності людини. Знаючи пророцтва книги „Одкровення" апостола Іоанна Богослова про встановлення в кінці людської історії всесвітньої тоталітарної держави антихриста переважна більшість християн вважають, що вони не мають морального права своїми діями або бездіяльністю сприяти швидшому встановленню такої держави. Основна частина принципів, методів і механізмів реалізації пропонованих змін щодо реєстрації фізичних осіб для багатьох християн мають чіткі і не двозначні паралелі з ознаками царства антихриста, а тому є для них неприйнятними. Разом з тим відсутність альтернативи прийняттю коду та адміністративна відповідальність за відмову від його прийняття, в тому числі і з релігійних переконань, може бути розцінено, як явне звуження людських прав і свобод. Зважаючи на протести, які викликало запровадження податкових кодів, можна передбачати ще більшу кількість тих християн, які будуть протестувати проти запровадження безальтернативної системи кодування фізичних осіб.

- Реалії життя в Україні свідчать про недостатній рівень можливости захистити конфіденційну інформацію. Сьогодні відомчі бази даних (наприклад ДАІ або операторів телефонного зв'язку) можна за незначну ціну придбати на чорному ринку. В разі створення єдиного електронного реєстру даних залишається цілком реальною загроза розголошення конфіденційної інформації або її використання із злочинними намірами. Разом з тим введення до реєстру, як ідентифікуючої ознаки, таких біометричних даних, які у принципі неможливо змінити, зводить нанівець систему захисту свідка у резонансних судових справах...

У зв'язку з цим звертаємося до шановних народних депутатів України з проханням відхилити згадані законопроєкти як такі, що суперечать міжнародному праву, Конституції та чинному законодавству України, а також духовно-моральним принципам християнства, як релігії, яку сповідує понад 80 відсотків громадян нашої держави...

З побажаннями миру і Божого благословення –

Патріярх Київський і всієї Руси-України **Філарет,**

Від Української Греко-Католицької Церкви – Екзарх Донецько-Харківський, єпископ **Степан (Меньок)**,

Від Римсько-Католицької Церкви України – заступник голови Конференції Римсько-Католицьких Єпископів України, Єпископ **Маркіян Трофим'як,**

Голова Всеукраїнського союзу церков християн віри євангельської-п'ятидесятників **Михайло Паночко,**

Голова Ради Єпископів Української Християнської Євангельської Церкви **Леонід Падун**

Президент Братства незалежних церков та місій євангельських християн-баптистів України **Олексій Мельничук,**

Від Церкви адвентистів сьомого дня – директор відділу суспільних зв'язків та релігійної свободи Церкви АСД **Петро Ганулiч**

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 146-го Відділу УНС

З днем 1-го квітня 2005 року, Відділ 146-ий був з'єднаний з Відділом 174-им, секретарем якого є:

ВІРА КРИВА

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Vira Krywyj
3825 Sunflower Lane
Warren, MI 48091-1927
Tel.: (586) 759-2724

Українка за переконаннями і почуттями

До 145-річчя від народження Уляни Кравченко

Уляна Кравченко (справжнє ім'я – Юлія Шнайдер) народилася 18 квітня 1860 року в Миколаєві – в тому самому містечку, де прийшов на світ Микола Устиянович, вірші якого зробили на майбутню поетесу глибоке враження і стали першою заохотою до її творчости. Батько Уляни Юлій Шнайдер, з роду німець, відзначився в культурному житті Галичини у 60-их роках тим, що ставав в обороні українського селянства та брав активну участь в культурних, політичних українських організаціях. Крім того, мав він поетично-журналістичний талант і дописував до „Галицької Зорі", „Вісника" і „Діла". За ці проукраїнські симпатії був звільнений з державної посади. Мати Уляни, українка, відзначалася працьовитістю і мала дар до розповідей.

Початкову освіту Уляна здобувала вдома, у 1881 р. закінчила учительську семінарію у Львові. В семінарії почала писати вірші. На це звернув увагу її проф. О. Партицький, заохочуючи талановиту дівчину до поетичної творчости. Під проводом О. Партицького Уляна ґрунтовно вивчила українську мову.

Після закінчення семінарії вчителювала. Вийшла заміж за поляка Нементовського і ця обставина згодом дуже ускладнила особисте життя поетеси. Коли під час визвольних змагань у 1918 р. розгорілася запекла боротьба між українцями і поляками, син Уляни пішов зі зброєю в руках боротися за незалежну Польщу, проти українців, і в тій боротьбі загинув. Донька Уляни брала участь в боротьбі проти польської аґресії, за волю України і з війни повернулася живою.

Вибух Другої світової війни застав Уляну в Перемишлі, до міста вступили московські окупаційні війська. Уляна жила виключно завдяки допомозі друзів і приятелів, а коли тяжко захворіла, на допомогу їй приходить син Івана Франка Петро, який звернувся до радянської влади за порятунком для письменниці. Однак скоро окупаційний режим з радянського змінився на німецький, життя поетеси залишалося складним.

Після війни Перемишль відійшов до Польщі. Почалися депортації до СССР, арешти українських патріотів. Ці події так пригнобили Уляну, що вона вже не могла підвестися з ліжка і 5 березня 1947 року померла. Поховано її на головному цвинтарі в Перемишлі, при вул. Словацького. За кошти української діяспори в 70-их роках на її могилі було споруджено пам'ятник.

Творча спадщина Уляни Кравченко досить багата. У 1885 р. Євген Олесницький видав її збірку поезії „Prima vera", друга збірка, „На новий шлях", появилася заходами І. Франка (1891) – вже під псевдонімом У. Кравченко. Відтак з'явилася збірка для дітей і юнацтва „Проліски" (1921) „Лебедина пісня" (1924), „В житті є щось" (1929), „Шелести нам, барвіночку" (1932), „Мої цвіти" (1933), „Для неї все" і „Замість автобіографії" (1934), „Харітас" (1935), виходить її оповідання „Голос серця"; прозові нариси „Спогади учительки" (1935).

У 1958 р. заходами М. Рильського в Києві були видані „Вибрані твори". Однак найповніше її видання – „Твори" обсягом 796 сторінок за редакцією Юліяна Бескида (Тарновського) та спонзорством Марії Козак-Дзядик, вийшло в Торонто у 1975 році.

З творів Уляни пульсує висока християнська і національна гуманність, оптимізм і віра в перемогу добра над злом. Яскравим прикладом її почуття до Бога й Божої Матері є вірш-поема „Під Покров Пречистої Діви". Порятунок для народу вбачала вона також у тому, щоб українці посвячували своє життя національній ідеї.

Ярослав Стех

Як українці США допомагали „Просвіті"

Чи Ви вже членом Товариства „ПРОСВІТА" у Львові.

Коли ще ні, то воно вже дуже прикро вічно пригадувати таку просту й ясну річ. Бо не повинно бути ні одного свідомого Українця, ні одної свідомої Українки, котрі не належалиби до Т-ва „Просвіта" у Львові.

Вкладка не висока. Вона доступна для всіх!

Тільки **2 доляри!** Хто пришле цю вкладку, цей має право до опусту при закупні видань Товариства, дістає грамоту, календар і книжечки з т. зв. „Народньої Бібліотеки".

Ставайте отже всі членами Т-ва „Просвіта"! Впишуйтеся з своїми родинами! Притягайте всіх, приєднуйте кождого! Не нарікайте на долю, але куйте її самі! Ставайте свідомими творцями історії народу!

Листівка з закликом до українців вступати у ряди „Просвіти", поміщена на обкладинці книжечки „Американський просвітянин".

Товариство „Просвіта" у Львові було засноване 8 листопада 1868 року. Про його діяльність розповідає невеличка книжечка, яка побачила світ у 1925 році накладом товариства „Просвіта" в друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

У 1925 році до „Просвіти" вписався 981 українець з Америки, де тоді проживало 1,2 млн. українців.

Просвітяни в Україні піклувалися щоб українська книжка стала першою для дитини, яка починає вивчати грамоту. Еміґрація мала стати матеріяльною і моральною підтримкою „старого краю" в його змаганнях. Заробітчани писали листи до „Просвіти", посилаючи з Америки тяжко зароблений гріш на видавництво книжок, відкриття читалень в рідних селах.

З листа Івана Кицака, що проживав в Пенсильванії, постає перед нами картина нелегкого життя на чужині: „Вже минув рік, як я був змушений розпрощатися з рідним краєм, з високими могилами моїх товаришів. Все мусів покинути та пішов шукати долі в далекі заморські краї Вашінґтона. І тут, коли погляну по різних народах, бачу, що вони мають якусь ціль; хоч і мають свої держави, але працюють і дбають про щось таке, що було б корисне для їх держави і народу. А всі дбають про науку і просвіту. Тому і я хочу стати членом нашого найсильнішого і найбільшого українського Товариства „Просвіта" та посилаю вкладку за себе та мого товариша Івана Чопика".

Цікавий лист надійшов від Іванки Подоли з Чикаго, яка написала : „Висилаю на вашу адресу 55.5 дол., які зібрала, вписуючи в члени Товариства „Просвіта" і беручи по 2 дол.". Ця жінка приєднала до „Просвіти" 28 нових членів. Можливо, хтось знайде серед імен просвітян 1925 року з Чикаго своїх рідних, тож подаємо їх список: Білянський Михайло, Гавришків Василь, Гавришків Ількo, Грабинський Дмитро, Генсьорський Степан, Міськевич Василь, Романюк Ількo, д-р Скечар Г., Синицький Ілля, Шемердяк Катерина, Шемердяк Микола, Шпурлюк Олекса, Бас Петро, Градовський Андрій, Заплатинський Степан, Засадна Марія, Івахнюк Андрій, Канюк Софія, Клим Михайло, Кошинський Т., Кравець Терян, Кушнір Іван, Логанський М., Айорчук Михайло, Марущак Іван, Музика Анна, д-р Назарук Осип, Подола Тома, Сальдаш Михайло, Фединський Максим, Фільварків М., Фтомин М., Хорват Ст., Чуба Михайло, Чуба Семен, Яворський Йосиф, Яворський Михайло, Яєчник Дмитро.

Марійка Климчак,
Чикаго

ДО 60-РІЧЧЯ ЗАКІНЧЕННЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Призабута аґресія СССР

Левко Хмельковський

Моє дитинство пройшло серед сиріт, батьки яких загинули на фронтах німецько-радянської війни. Про свого батька я нічого не знав (ми зустрілися, коли я виріс), тому упевнено брехав, що він загинув на фінській війні. І в цьому було певне обґрунтування, тому що фінська війна 1939-40 року була такою ж таємницею, як голод в Україні 1932 року, тож ніхто не знав, скільки і чому українських вояків там загинуло. Пізніше, навчаючись в Київському університеті, я вчащав до газетного архіву, де прочитав про те, як „білофіни" погрожували безпеці СССР і непереможна Червона армія відсунула їх на належне місце. Газети писали про те, як „білофіни" намагалися обстрілювати з своїх застарілих гармат радянські кораблі, але снаряди до кораблів не долітали, а моряки зустрічали кожен недолугий постріл реготом і вигуками.

Минав час, і я познайомився у Золотоноші з Олександром Дубовиком, який був учасником Фінської кампанії від її початку до кінця, потім був у німецькому полоні, опісля – в совєтському концтаборі, з якого його звільнили за поданням таборового лікаря – полоненого фіна. Коли Олександер повернувся додому, рідна мама його не впізнала і винесла йому до воріт шматок хліба, зі співчуття до свого пропалого сина. Від Дубовика я почув жахливі розповіді про незнану війну, на якій він був водієм вантажівки і бачив, як замерзали його колеґи, як розстрілювали „за саботаж" його товаришів, коли мотори їхніх авт зупинялися на морозі.

З радянської енциклопедії я дізнався, що Росія привласнила собі Фінляндію на правах автономії у 1808 році, але в 1918 році була змушена надати цій країні незалежність. Проте Сталін зберіг тверде прагнення відновити Російську імперію у її давніх межах і почав проти Фінляндії війну. Енциклопедія пише, що її „спровокували реакційні сили Фінляндії", які чомусь були названі „білофінами". Тобто „білофіни" спровокували, а СССР напав, захопивши чималу фінську територію. Про це захоплення, а також про справжній хід подій енциклопедія пише скупо: почалася війна 30 листопада 1939 року, радянські війська 13-15 лютого прорвали укріплену „лінію Манергейма" і 11 березня почали штурм Виборгу, тому її читачі й досі мало знають про події зими 1939-40 року. А варто знати...

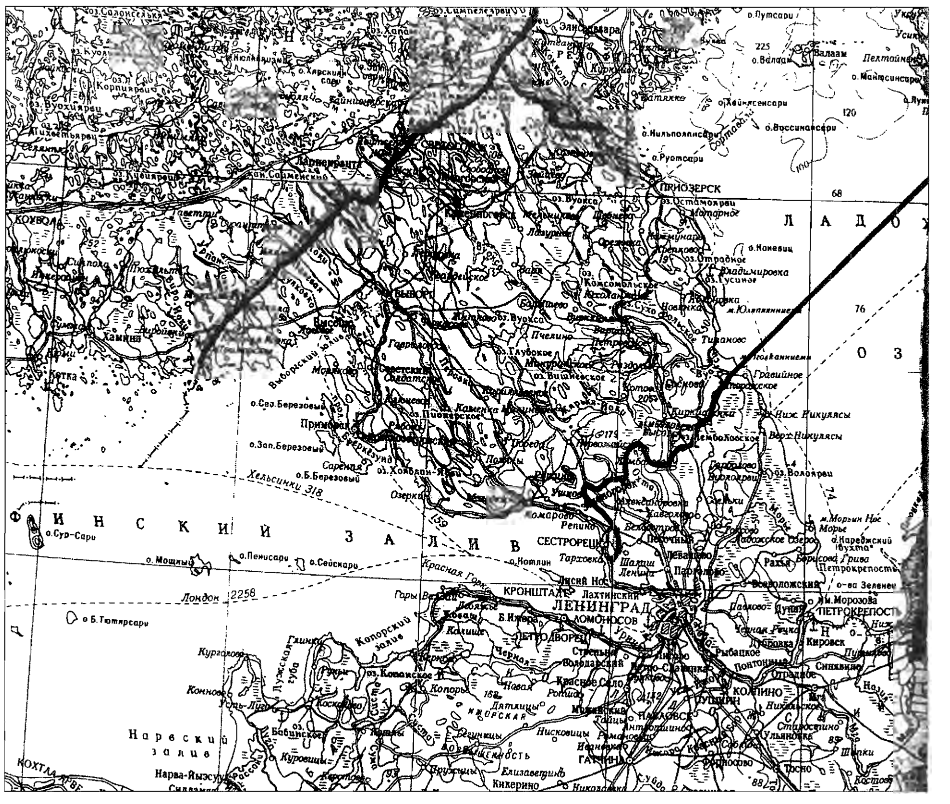
У Фінляндії на той час проживало 3.5 млн. осіб, і Сталін не передбачав труднощів з утворенням на цій землі ще однієї радянської республіки. Намагаючись збільшити перед нападом на Фінляндію чисельність фінського населення в СССР, Кремль прийняв рішення запросити фінів з Північної Америки, де на той час налічувалося 173 тис. фінських іміґрантів. 1 травня 1931 року в Ню-Йорку був утворений прокомуністичний Комітет технічної допомоги Карелії, котрий розгорнув пропаґанду досконалого життя, яке чекає на переселенців з Америки. Такі акції розгорнулися також в інших містах США і Канади. І багато фінів спокусилися обіцянками – 6.5 тисячі їх приїхали до СССР. Але в Росії на них чекали бараки, злиденне харчування, тяжка фізична праця. Півтори тисячі новоприбулих повернулися додому, а решта стражадала на півночі. Багато фінів було страчено під час репресій 1937-38 років за звинуваченням в шпигунстві на користь Фінляндії. Прикметно, що жоден з них не був визнаний шпигуном США чи Канади – Сталін не хотів псувати взаємини з сильними державами.

Звісно, її мали проголосити самі „трудящі", тому 26 жовтня 1939 року почалося формування на базі 11-ої гірничо-стрілецької дивізії „фінської національної армії", у якій майже не було фінів. Для цього війська пошили спеціяльну уніформу, написали текст присяги. Було створено також уряд майбутньої радянської Фінляндії, очолити який Москва запропонувала секретареві Комуністичної партії Фінляндії А. Туомінену, який відмовився від сумнівної „чести", після чого головою „народного уряду" став секретар виконавчого комітету Комінтерну Отто Куусінен. Листопадової ночі салон-вагон з новим „урядом" в складі поїзду „Червона стріла" прибув з Москви до Ленінграду. Перед виїздом О. Куусінена, від якого ні на крок не відходив резидент НКВД в Фінляндії генерал Єлисей Синіцин, прийняв і проінструктував Сталін.

Проти Фінляндії СССР виставив шість армій - Північно-Західній фронт в складі до 50 дивізій (1.5 млн. вояків). Фінляндія мала 9 дивізій (400 тис. вояків). Фіни йшли на війну добровільно і при цьому діставали тільки шапки, паси і зброю. До них приєдналися добровольці з Швеції, Норвеґії, Франції і Анґлії, але мало. Наступ Червоної армії закінчився великим провалом: вона втратила півмільйона вояків, до тисячі літаків, 2 тисячі танків. З фінського боку було вбито 23.5 тисячі, поранено 44 тисячі осіб.

Провал наступу змусив Сталіна вжити рішучих заходів: воякам видали зимовий одяг, поліпшили харчування, до якого ввели навіть горілку, змінили командування військом. Звісно, було посилено репресії до своїх. Через 105 діб після початку війни Червона армія спромоглася затиснути фінську оборону і фінський головнокомандувач маршал Манергейм вирішив капітулювати, щоб уникнути дальших втрат. У зверненні до народу він писав: „На жаль, наше військо мале, бракує спорядження і резервів проти великої держави, тому ми вимушені піти на цей мир".

Фінляндія внаслідок аґресії СССР втратила частину території, три порти, півмільйона мешканців залишилися без житла. СССР бомбардував мирне населення, і з цього приводу уряд Фінляндії 2 березня 1940 року звернувся до Ліги Націй, повідомивши, що від російських бомб загинуло 392 мирних мешканців. Сталін на цій ноті залишив напис: „Ха-ха!". Коли ж 1 березня 1940 року італійська газета „Пополо ді Рома" написала правду про промисловий, економічний і соціяльний занепад СССР і застерегла Европу від вторгнення „совєтів", Сталін зробив резолюцію: „Облаяти мерзотників!". Втрати Червоної армії Москва значно применшила, але усе ж визнала їх значне число. Майже повністю була знищена армія генерала Г. Штерна, якого Сталін наказав розстріляти в 1941 році.

На мапі чорними лініями позначені терени Фінляндії, які загарбав СССР у 1940 році.

Історія мала продовження в 1941 році, коли почалася німецько-радянська війна. Фінське військо теж взяло участь в бойових діях і 16 липня вийшло на берег Ладозького озера, розрізавши навпіл радянський фронт. Але від наступу на Ленінград Манергейм відмовився, заявивши, що йому йдеться про повернення колишніх фінських земель, а не про захоплення нових. Після закінчення Другої світової війни СССР не повернув Фінляндії загарбані землі, а його союзники цього „не помітили".

Фінська кампанія розвіяла міт про непереможність Червоної армії, і саме це спонукало Москву надати цим подіям великої секретности. У фінському війську кожен вояк знав свій маневр, генерали мали велику самостійність у прийнятті рішень, берегли життя вояків. Потужні укріплення не дозволяли радянським танковим з'єднанням розгорнути наступ, а болота і лісові хащі утруднювали рух. Фіни воювали на лещетах, з якими радянські вояки були мало обізнані. Саме фінські лещетарі оточили на півночі Ладоги дві радянські армії – 8-му і 9-ту. Втрати Червоної армії у 6 разів перевищували фінські (офіційно визнано 131.5 тис.), хоча насправді вони можуть бути й більшими, тому що обліку втрат СССР тоді не вів. В останньому наказі своїм військам Г. Манергейм писав: „Ви завдали ворогові важких ударів, і якщо 200 тисяч з них лежать у снігових заметах і дивляться незрячими очима у наше похмуре небо, в тому немає вашої вини".

Є достовірні відомості, що Сталін поспішив укласти мир з Фінляндією, коли дізнався, що Англія і Франція обговорюють можливість вислання експедиційного війська на допомогу фінам. Про це Москву попередив розвідник Кім Філбі. 11 травня 1940 року „Ню-Йорк Таймс", аналізуючи вислід війни СССР з Фінляндією, написав, що Червона армія втратила 794 літаки, а фіни – 361. Насправді фіни втратили тільки 67 машин, тому що усієї авіяції мали 332 літаки, але СССР скористався цією публікацією, щоб надалі подавати саме це число втрат. Але ще до початку війни з фінами газета „Ню-Йорк Ворлд Ріпорт" подала статтю Роя Говарда, у якій автор писав: „Сталін володарює в країні, де маси впродовж століть не мали привілеїв і були неосвіченими. Вони, за рідкісними винятками, виявляють тваринну тупість під батогами політичних погоничів". Цей рядок Сталін підкреслив, бо саме такого тваринного послуху він хотів на фінській і наступних війнах. Неможливо визначити, скільки українців загинуло в цих боях, але безсумнівно, що саме вони становили ударну силу Червоної армії.

Коли треба брати парасолю...

Непередбачене інтерв'ю з чиказьким водієм таксі

Замовлене таксі вчасно прибуло до мого дому. Водій, одягнутий в український кожушок, вийшов мені назустріч і, глянувши, у чому я був одягнутий, не без подиву сказав:

– За пів години почнеться злива, а Ви навіть без парасолі. Я зачекаю на Вас, біжіть до хати за плащем.

– Та що Ви таке говорите, – заперечив я, – подивіться на небо, там жодної хмаринки немає, а Ви про зливу. Поїхали!

Водій повернувся на своє місце, а я сів поруч з ним. Незабаром ми вже їхали гайвеєм. Якийсь час їхали мовчки. Подумки я готував себе до розмови з професором Василем Маркусем, головним редактором енциклопедії діяспори, з яким домовився зустрітись в українському культурному осередку.

А тим часом погода просто на очах змінювалася, небо заступили темні хмари, незабаром в лобове шкло авта вдарили перші краплі дощу. Водій глянув на годинник і всміхнувся до мене.

– Американські синоптики ще напередодні повідомили, що о 12 годині дня почнеться дощ. Зараз 12 година 11 хвилин, виходить, що вони помилились всього на невеликий проміжок часу. У нас в Україні такої точности в прогнозах ще нема.

– Звідки Ви з України? – поцікавився я.

– З Києва, десь років десять тому я приїхав до Америки, влаштувався таксистом, а в Україні працював водієм в гаражі Республіканської служби погоди. Тривале спілкування з синоптиками допомогло мені в певній мірі зрозуміти цю професію.

Дощ набирав силу, рух уповільнився і невдовзі завмер цілком. Десь попереду стався нещасний випадок. Можна було продовжувати розмову з водієм, колишнім киянином Степаном Колюченком.

– Ви зауважили, що українці синоптики ще не мають належної точности. Чому?

– Американці ведуть спостереження за погодою понад 150 років, за цей час вони накопичили великий досвід, створили унікальну апаратуру для одержання точних прогнозів. Коли в Україні передають прогнозу, умовно скажімо, на 20 березня, то вказують, що температура буде від 5 до 7 градусів морозу. А у США скажуть точно: 7 градусів о 3-ій годині і 5 градусів – о 7-ій годині.

– А як засоби масової інформації України допомагають населенню довідатись про зміни в погоді?

– У столиці України, обласних центрах, у всіх районах та в окремих містах видаються газети, працюють теле- і радостанції. Всі вони інформують своїх слухачів, глядачів та читачів про погоду. В Америці в будь-який час можна довідатись про погоду. Є радіостанція, яка цілодобово передає лише прогнозу погоди. Є така ж телевізійна станція.

На Українському Національному телебаченні є редакція, яка розповідає про погоду. Ці програми тривалий час вела Ольга Бура. Ця молода і дуже здібна телеведуча нещодавно загинула в автомобільній катастрофі.

Я розповів водієві, що Ольга Бура представляла Україну на грандіозному святі, початку нового століття. Посадник Чикаґо Ричард Дейлі запросив на новорічний баль по два представники від всіх країн світу. Я мав нагоду познайомитись з Ольгою і на прощання подарував їй фотознімки, зроблені під час її перебування у нашому місті.

– А як Ви ставитесь до народних прикмет, які мають відношення до погоди?

– Моє дитинство минуло в селі біля Полтави. Виховувала мене бабця Палажка, яка вірила не тільки в Бога, але і в різні прикмети. Пригадую, як пильно вона слідкувала за станом дерев, за поведінкою звірів та птахів. Щоб визначити, чи буде теплим літо, або чи буде довгою і холодною зима.

– Чи, на Вашу думку, можлива точна на сто відсотків прогноза погоди?

– Мабуть, ні, адже в атмосфері відбуваються процеси, про які ми ще не все знаємо.

Я згадав, що десь прочитав, як у 1940 році уряд США приступив до дослідів з використання погоди в інтересах Пентаґону, під кодовою назвою „Фенікс". В основу цих досліджень були покладені наукові праці Вільгельма Райха та Ніколи Тесли. Відразу після закінчення Другої світової війни уряд США почав вкладати чималі гроші у проєкти, спрямовані на здійснення контролю за природою. Один з них, відомий під назвою „Прайм Аргус", давав можливість викликати в певний час і у певному місці блискавки та спрямувати в потрібному напрямку великі бурі.

Нещодавно у Вашінґтоні відбулась конференція, на якій обговорювалось питання використання природи як засобу ведення війни. На зустрічі вчених вказувалось, що американці в найближчому часі зможуть затоплювати місця знаходження противника, перекриваючи джерела прісної води, та неґативно впливати на засоби комунікацій і радари.

В одній пісні співається, що у природи немає поганої погоди. Але якщо американцям вдасться мілітаризувати природу, тоді для людства настане справжня погана погода з її тяжкими наслідками. Цього народи світу не повинні допустити, до цього закликає Міжнародний метеорологічний день.

Анатолій Гороховський,
Чикаґо

НОВІ ВИДАННЯ

Нове дослідження про Олексу Новаківського

Наприкінці 2004 року у львівському видавництві „Свічадо" побачила світ монографія мистецтвознавця Любові Волошин „Автопортрети Олекси Новаківського". Ця праця стала певною подією в українському мистецтвознавстві, бо, видана на доброму поліграфічному рівні, вона є вже її третім з черги ґрунтовним дослідником життєвого і творчого шляху мистця Олекси Новаківського. Ще у 1998 році Л. Волошин опублікувала книгу „Мистецька школа Олекси Новаківського у Львові. Біографічний словник учнів", яка була першим у вітчизняній мистецтвознавчій літературі спеціяльним дослідженням діяльности цієї Школи, її навчально-програмних засад. Також вперше був поданий вичерпний, доповнений ґрунтовними біографічними відомостями, перелік вихованців школи, переважна більшість яких гідно увійшла в історію українського та європейського образотворчого мистецтва. Л. Волошин ввела у науковий обіг цілу низку імен творчих особистостей, котрі довший час були або забороненими, або згадувалися лише на марґінесі мистецтвознавчих і культурологічних праць.

Наступною стала праця „Княжий дарунок великого мецената. Митрополит Андрій Шептицький у житті і творчості О. Новаківського", яка вперше висвітлює одну з визначальних, проте малодосліджених сторінок у творчій біографії художника – його довголітні взаємини зі своїм меценатом та багатолітню працю над образом видатного діяча Української Церкви і культури. Нову монографію Л. Волошин „Автопортрети О. Новаківського" рекомендувала до друку як наукове видання Вчена рада Львівської Національної академії мистецтв. Праця вирізняється багатим фактологічним матеріялом, авторською концепцією, цікаво викладена і добре арґументована, оперта на великий корпус джерел (архівних, літературних, мистецьких).

Саме в автопортретах О. Новаківського автор зауважує дві характерні для його творчости тенденції. Перша – це індивідуалізація, психологізм, глибокий самоаналіз і, як результат, намагання осмислити мистецькими засобами власний духовний досвід на основних етапах життя. Ця тенденція особливо виразно прочитується як у ранніх психологічних (за визначенням Л. Волошин) автопортретах, так і більш пізніх творах 1930-их років. Друга тенденція знайшла свій вияв у своєрідних символіко-філософських інтерпретаціях, спробах провести певні паралелі (виявити особисті зв'язки) з суспільно-культурними ідеалами часу. Саме тут Л. Волошин, аналізуючи автопортрети мистця, робить цікаву спробу по-

шуку джерел його авторської концепції частково у впливах краківського мистецького середовища (об'єднання „Молода Польща"), де у студентські роки формувався художник, а частково у популярних на той час у Львові месіянських ідеях Івана Франка. Дослідниця переконана, що ця епоха та властиві їй літературно-філософські ідеї зформували в особі Новаківського той тип художника, яким рухали романтична віра у надзвичайну, високу покликаність творчої особистости, „погляд на себе, як на свого роду жерця, володаря у царстві Духа", здатність до розкриття у малярських творах глибинного, часто прихованого від загалу, сенсу життя. На думку Л. Волошин, це є ляйтмотивом автопортретів Новаківського, який споріднює їх з творами таких визначних европейських символістів, як Бодлер, Рембо, Гоген, Штук, Пшибишевський, Мальчевський.

Цікавим і науково вартісним є розділ монографії, в якому подано каталог усіх відомих на сьогодні малярських автопортретів Новаківського, зібраних з музейних фондів та приватних збірок Львова, Києва, а також з Польщі, Словаччини, США, Канади. Окремий, добре ілюстрований (частина ілюстрацій публікується вперше) і доповнений каталогом розділ присвячено автопортретам-рисункам. Заслуговує на увагу й художнє оформлення цього видання, здійснене випускницею Львівської академії мистецтв Л. Маруняк.

Монографія Л. Волошин, як і низка її попередніх книг і статтей про видатного українського мистця Олексу Новаківського, є свідченням успішного пошуку талановитої дослідниці у царині українського образотворчого мистецтва. Зібраний нею багатий матеріял стане ґрунтом для народження нових мистецтвознавчих праць.

Ігор Голод,
професор Львівської національної академії мистецтв

Від Петра Могили до О. Антоновича: бібліотека відродженої академії

В 2005 році виповнюється 390 років від заснування Києво-Могилянської академії, давнього, і водночас молодого університету, що вже набув слави знаного в Україні та світі. Діяльність університету тісно пов'язана з працею бібліотеки як важливої ланки академічного та наукового процесів. В лютому 2005 року бібліотеці академії виповнилось 13 років. Бібліотека розвивалася в тісній взаємодії з усіма структурними елементами НаУКМА, в повній мірі розділяючи історію та сучасність академії, доповнюючи та збагачуючи їх різнобарв'ям своєї специфічної діяльности. На сьогодні в бібліотеці близько 400 тисяч примірників наукової та навчальної літератури, близько 1000 назв періодичних видань, створено розгорнуту структуру обслуговування в бакалаврській, дослідницькій, правничій та інших підбібліотеках, що цілісно складають університетську бібліотеку.

Бібліотеку знають як ініціятора створення першого українського консорціюму бібліотек – користувачів електронних журналів видавництва „Springer", з 2002 року – консорціюму за проєктом „INTAS" (доступ до електронних ресурсів провідних світових видавництв – до проєкту сьогодні приєдналося вже 212 бібліотек України з усіх куточків України). За 13 років книжковий фонд зріс від нуля до 400 тисяч примірників наукової та навчальної літератури. Цим ми завдячуємо передусім друзям та прихильникам відродженої академії, адже біля 70 відс. нашої колекції становлять дари. Власне, історія бібліотеки – це історія сучасного меценатського руху численних державних та громадських наукових організацій та установ, приватних осіб не лише з України, але й зі США, Канади, Австралії, Франції, Німеччини, Бразилії та інших країн світу. Понад 5 тисяч осіб зробили подарунки окремих книг чи цілих книгозбірень, що маємо ми вже їх 33. Це колекції Петра Одарченка, Омеляна та Тетяни Антоновичів, Ади Кулик, Марти Богачевської-Хомяк, Юрія Паславського, Миколи Брайченка-Петренка, Євгена Лащика, Ольги та Ярослава Дужих (США), Віри Вовк-Селянської (Бразилія), Ярослава Головача, Олега Зуєвского, Аріядни та Богдана Стебельських (Канада), Володимира Старицького (Німеччина). Звичайно, пишаємось і особовими колекціями могилянців, найбільшою з яких є колекція ректора-засновника, нині президента академії В'ячеслава Брюховецького, Дмитра Павличка, Михайлини Коцюбинської, Любомира Пирога та інших. Але до цього часу бакалаврська бібліотека, якою найчастіше користуються студенти, розташована в пристосованих кімнатах, має лише 2 читальні залі на 140 місць, а є потреба принаймні втричі більша. Тому проєкт розбудови нового корпусу саме під бакалаврську бібліотеку оголошено пріоритетним в НаУКМА, і в 2005 році ми проводимо „народну" кампанію збирання коштів на ремонт і реставрацію будинку колишньої лікарні для бакалаврської бібліотеки. Ми вже маємо підтримку в розмірі 1 млн. долярів США на реконструкцію будівлі від відомого мецената, засновника Фундації свого імені, давнього друга академії Омеляна Антоновича.

Діяльність О. Антоновича у підтримці української науки і культури – приклад істинної доброчинности. Нагороду Фундації Антоновичів називають українською Нобелівською нагородою – вона вручається вже 22 роки поспіль, і за цей час її отримали понад 50 видатних людей, серед яких – Василь Барка, Орест Субтельний, Роберт Конквест, Юрій Шевельов, Ліна Костенко, Марта Богачевська-Хом'як, Валерій Шевчук, Іван Дзюба, Іван Драч, Збіґнєв Бжезінський, Михайло Брайчевський, Микола Вінграновський, Микола Жулинський, Олена Апанович, Михайлина Коцюбинська, В'ячеслав Брюховецький, Андрій Содомора, Дмитро Павличко та багато інших. Єдиний, хто не зміг отримати її особисто, Василь Стус, який на той час перебував у таборі, натомість було відкрито фонд його імені в Гарвардському університеті.

Коштом родини Антоновичів відкрито пам'ятник борцям за Українську державу на батьківщині О. Антоновича – в Долині на Івано-Франківщині, там же побудовано унікальний музей „Бойківщина". Коштом О. Антоновича відремонтовано основне приміщення Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника, однієї з найкращих книгозбірень в Україні, і нині проводиться реконструкція палати Баворовських, де буде розміщений відділ мистецтв цієї бібліотеки. І ось - мільйон долярів на проєкт реконструкції будівлі, в якій міститиметься бакалаврська бібліотека Києво-Могилянської академії - приклад традиції меценатства, започаткований ще Петром Могилою.

На відзнаку глибокої вдячности будинок бакалаврської бібліотеки академії вирішено назвати іменем Тетяни та Омеляна Антоновичів. Проте до завершення будівельних робіт університету потрібно на устаткування ще понад 600 тис. дол.

Щиро сподіваємось на прихильне ставлення української громади США до університету та його бібліотеки, і просимо, по можливості, допомоги у здійсненні нашої мрії – будівництві справжньої університетської бібліотеки. Імена спонзорів проєкту будуть викарбувані на Стіні подяки у майбутньому бібліотечному корпусі, вони дістануть відповідні відзнаки від академії. Внесок можна зробити на адресу: „Kyiv Mohyla Foundation of America" через чек, який вислати на адресу: „Kyiv Mohyla Foundation of America", P. O. Box 46009, Chicago, IL 60646 (з позначкою „Бібліотека").

У другій половині квітня Президент НаУКМА проф. В. Брюховецький разом з віце-президентом К. Максим, директором бібліотеки Т. Ярошенко та студентом С. Зленком плянує здійснити зустрічі з українською громадою в різних містах США, де можна буде детальніше почути про сучасну академію та її проєкти, поспілкуватися з могилянцями особисто.

З питаннями чи побажаннями можна звертатися до директора наукової бібліотеки НаУКМА Тетяни Ярошенко, яка перебуває наразі за програмою академічних обмінів імені Фулбрайта в Єйльському університеті. Електронна адреса: tetyana.yaroshenko@yale.edu, тел. (773) 387-9018.

Тетяна Ярошенко

СПОРТ

Шахи

Українець Олександер Арещенко 30 березня став переможцем міжнародного турніру з шахів в англійському Ковентрі. Арещенко набрав 7.5 точки. Ще один представник України, Захар Єфименко. поділив 2-3 місця. Усього в турнірі змагалися 136 учасників,.

За туру до завершення міжнародного турніру „14th Amber Blindfold and Rapid" перемогу на змаганнях отримав індієць Вішванатан Ананд, який набрав 14.5 точки і став недосяжним для переслідувачів. Українець Василь Іванчук у 10-ій турі зіграв унічию з росіянином Морозевичем і продовжить боротьбу за друге та третє місце в останній турі.

Переможець „Золотого м'яча 2004" український футболіст Андрій Шевченко (праворуч) дарує Президентові України Вікторові Ющенку свою футболку під час їхньої зустрічі в Києві 30 березня. *Фото УНІАН*

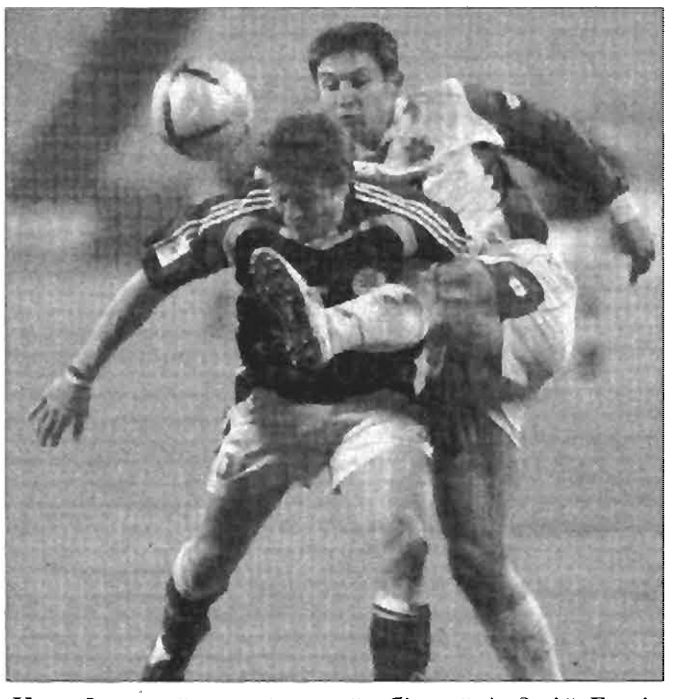
Футбол

Національна збірна України 30 березня виграла у Данії з рахунком 1:0 під час відбіркових змагань Чемпіонату світу - 2006 в Києві.

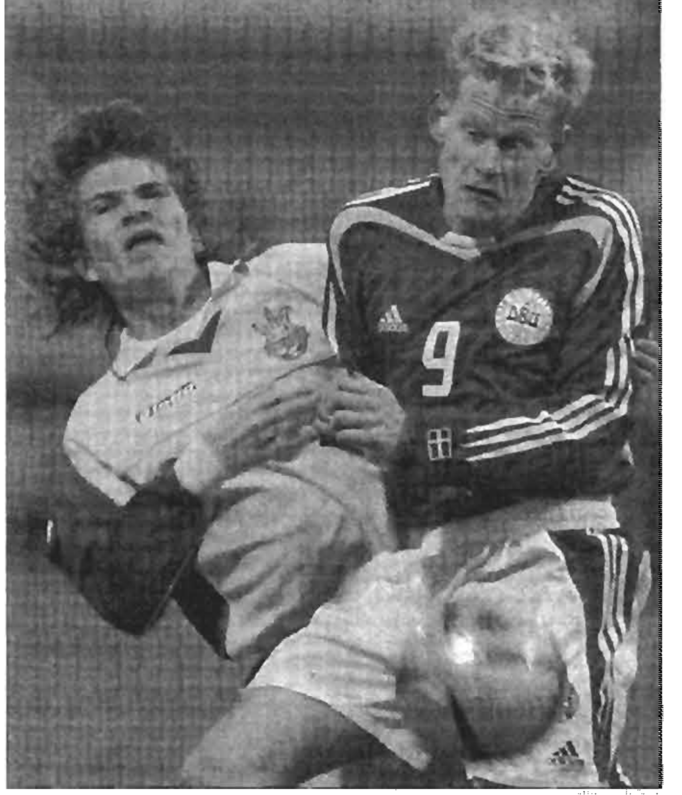
На 68-ій хвилині єдиний м'яч зумів забити форвард німецького „Баєра" Андрій Воронін, коли після затяжної атаки українців м'яч потрапив в штангу, відскочив до нього і він відправив м'яча до воріт данців.

На прес-конференції тренер збірної Данії Мортен Ольсен відзначив, що обидві команди показали якісний футбол, додавши, що збірна Данії не задоволена результатом.

Президент України В. Ющенко був присутній на грі, а перед нею зустрівся зі збірною і побажав їй перемоги.

Нападаючий української збірної Андрій Белік („Шахтар") і гравець збірної Данії Томас Хелвег під час змагань Чемпіонату Европи з футболу 2006 в Києві 30 березня. *Фото УНІАН*

Гравці молодіжних збірних України Олег Герасимюк і Данії Якоб Соренсен борються за м'яч під час гри молодіжного чемпіонату Европи 2006 в Києві 29 березня. Українська збірна програла на останній хвилині з рахунком 0-1. *Фото УНІАН*

Вістки з діяльности Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК)

50-річчя УСЦАК

В цьому році виповнюється 50 років заслуженої для українського спорту в діяспорі і Україні Центральної спортової організації - УСЦАК. Цю річницю відзначатимуть протягом року в різних містах США і Канади українські спортові осередки, які влаштовують змагання на першість УСЦАК з різних видів спорту.

З нагоди річниці в другій половині року появиться з друку „Ювілейний альманах УСЦАК", матеріяли до якого написали спортові журналісти і діячі в діяспорі та Україні. Вперше в історії УСЦАК цей ювілей відзначать в Києві і Львові.

Завершальні святкування в діяспорі відбудуться в суботу, 8 жовтня, в готелі „Рамада", в Іст Гановері, Н. Дж. Вдень пройдуть ювілейні загальні збори централі, а увечорі - бенкет для представників українських спортових осередків з різних міст США і Канади.

Змагання з копаного м'яча на першість УСЦАК в делеґатурах

Делеґатура УСЦАК-Захід. Турнір з копаного м'яча на першість Великих Озер, що є змаганнями Західньої делеґатури УСЦАК, в цьому році проведе СТ „Україна", Торонто. Ігри цього турніру пройдуть 28-29 травня, в Торонто. Згідно з рішенням ланкового копаного м'яча УСЦАК Є. Чижовича, турніром завідує комісія в складі Лева Голубця, Володимира Гнатюка і Богдана Липки.

До ігор турніру запрошені спортові осередки, члени УСЦАК, що мають активні дружини копаного м'яча: УАСТ „Леви", Чикаго; СК СУМ „Крила"; Чикаґо, УСК „Україна", Чикаґо; УСТ „Черник", Дітройт; УСТ „Львів", Клівленд; УСК „Полтава", Рочестер; УСТ „Карпати", Місісаґа, і дружина господарів - СТ „Україна".

Делеґатура УСЦАК-Схід. Господарем цьогорічних змагань з копаного м'яча є УСО „Тризуб", Філядельфія. Відбіркові змагання відбудуться в субору, 18 червня, на площах копаного м'яча „Тризубівки" в Горшам, Па. Півфінальні ігри і фінал пройдуть на цих площах в неділю, 19 червня.

До участи в цих першостях запрошені усі українські спортові осередки, що є членами УСЦАК і мають активні дружини копаного м'яча: УСВТ „Чорноморська Січ", Нюарк; УСК Ню-Йорк; СК СУМ „Крилаті", Йонкерс; УФК „Ватра", Лонґ Айленд; УСК „Леви", Стемфорд; дружина семінаристів з Ґлен Ков і дружина господаря УСО „Тризуб". До ділової комісії турніру призначені: Тарас Козак, Андрій Панас і Марко Гованський.

Турнір з копаного м'яча УФК „Ватра", Лонг Айленд

УФК „Ватра" - це новий український осередок, що його організували спортові активісти з „четвертої хвилі" української еміграції. Цей осередок активний вже кілька років, став членом УСЦАК і вже двічі брав участь в річних першостях УСЦАК. Вперше УФК „Ватра" влаштовує товариський турнір дружин копаного м'яча, який відбудеться в неділю, 29 травня, на площах копаного м'яча в Танер Парку, Лонг Айленд. Назва турніру - „Пролісок". На ігри цього турніру запрошені: УСО „Тризуб", УСВТ „Чорноморська Січ", дружина семінаристів Ґлен Ков, СК СУМ „Крилаті" і дві дружини господарів УФК „Ватра". Провід турніру очолює голова УФК „Ватра" - Богдан Качараба.

Тенісові першості УСЦАК

Цьогорічні тенісові першості УСЦАК, присвячені ювілеєві, будуть 50-ми з черги. Традиційно ігри турніру в різних вікових групах пройдуть на тенісових кортах Союзівки, які разом з своїми співробітниками проводитиме ланковий тенісу УСЦАК Юрій Савчак.

Плавацькі першості УСЦАК

Плавацькі першості УСЦАК відбудуться поруч тенісових ігор в часі свята Дня праці (Лейбор Дей), але в одному дні, в суботу. Цими змаганнями проводитиме, разом із „штабом" своїх співробітників, ланкова плавання УСЦАК Марійка Бокало.

Омелян Твардовський

Бокс

Чемпіон „IBF" у суперважкій вазі Кріс Бьорд 31 березня спростував інформацію про те, що йому нібито пропонували 2.5 мільйона долярів за зустріч з Володимиром Кличком у США. „Я готовий битися з ким завгодно, і вважаю себе кращим, - сказав К. Бьорд. - У кожному бої я збираюся доводити, що є кращим супертяжем світу" .

Фехтування

В останній день змагань першости світу з фехтування серед юніорів та кадетів збірна України 21 березня виборола срібну нагороду в командних змаганнях на шаблі серед хлопців. Ця нагорода стала четвертою срібною для української команди на змаганнях в австрійському Лінці. Окрім того, на рахунку українських фехтувальників ще чотири бронзових медалі.

• ПРАЦЯ •

Потрібна українка до домашньої праці і в разі потреби до опіки над дітьми (5 і 2 р.) із замешканням.

(908) 782-5451

Шукаємо жінку-українку до праці на повний час по догляду за старшим мужчиною в Sterling, Virginia. Платня за домовленням.

Тел.: (703) 430-5952

Olga Coffey.

Жінка з України шукає будь-яку працю. Має досвід роботи і добрі рекомендації.

Тел.: (732) 297-8594

• РІЗНЕ •

Відеофільми студії „ЗАГРАВА" „Я іду в Президенти", „Помаранчева Революція", „Інавгурація" та „Молитва за Президента"
можна замовити за адресою:
Petro Vashchyk, 10387 Valley Forge Dr., Apt. 212, Parma Hts., OH 44130
(440) 885-2272, (440) 532-9417
e-mail: kozakpetro@yahoo.com
Ціна кожної 25 дол. з пересилкою.

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ **„Свобода"** ❑ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Ділимося сумною вісткою, що 3 квітня 2005 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

ГРИГОРІЙ ШПИГУЛЬСЬКИЙ

нар. 11 вересня 1921 р. у с. Горожанна Велика, Львівської обл.
Покійний був активний в українських громадах Нюарку і Гілсайд, Н. Дж.
Належав до УККА, ОЧСУ, СУМ-у, і Провидіння.

ПАРАСТАС відбувся в середу, 6 квітня 2005 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 7 квітня 2005 р., о год. 10 ранку в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в Гілсайд, Н. Дж., а відтак на цвинтарі Голийвуд, в Юніон, Н. Дж.

Залишені в глибокому смутку:

дружина – ГАЛИНА з дому ФЕДУН
сини – ІВАН з дружиною ХРИСТИНОЮ
– МИХАЙЛО з дружиною ТЕРЕСОЮ
внуки – ІВАН ГРИГОРІЙ
– КЕРИН ОКСАНА
– АНДРІЙ МИХАЙЛО
– ДАНИЛО ПАВЛО
– НАДІЯ ОЛЕНА
сестра – ПЕЛЯГІЯ ГОЛОВАЧ з родиною у Франції
племінниця – СОФІЯ ДИМИТРІЙ з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять Покійного родина просить складати пожертви на
IMMACULATE CONCEPTION UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH.
P.O. Box 701, Hillside, NJ 07205.

Пам'яті д-ра Тетяни Цісик

11 березня 2005 року упокоїлася у Філядельфії св. п. Тетяна Цісик. Як активний громадський діяч вона була добре знана в українській громаді – зокрема завдяки плідній тридцятилітній праці в Товаристві „Св. Софія" та її зусилля в справі утвердження Патріяршого устрою Української Католицької Церкви. Покійна була також довголітнім членом Українського Лікарського Товариства.

Парастас за покійну відправив о. Ярослав Курпель у п'ятницю, 18 березня, а похоронні відправи відбулися в церкві Христа Царя, звідки тіло покійної було перевезене на український католицький цвинтар Пресвятої Богородиці в передмісті Філядельфії.

Доктор Цісик народилася в селі Бататичі на Львівщині. Її батько, Микола Алексевич, був сотником УГА і учасником Листопадового зриву. Мама – Наталія Орловська, що походила з Вінничини, була взірцевою берегинею родини, яка пильно виховувала Тетяну і її сестру Олену (в замужжі – Ощипко). Доля Татяни Цісик не відрізнялася надто багато від долі численних інших українських вигнанців. Хуртовина Другої світової війни кинула її в Німеччину, де вона студіювала дентистику. Як талановитий студент вона мала чимало відзнак, а по приїзді до Америки нострифікувала та блискуче закінчила свої студії на Пенсильванському університеті у Філядельфії. Згодом вона відкрила успішну дентистичну практику, в якій їй помагав її чоловік, відомий віолончеліст Зенон Цісик (помер у 1998 році).

Зенон і Тетяна Цісики мали двох дітей – Тетяну (в заміжжі – Тоган) і Андрія, який передчасно помер.

Хоч уже минуло чимало років, коли д-р Цісик полишила свою практику, її ще досі згадують добрим словом численні колишні її пацієнти.

Разом з св. п. д-р Романою та Мирославом Навроцькими, д-ром Романом Осінчуком і д-ром Юрієм Старосольським, Тетяна Цісик була членом першої Управи Товариства Українців Католиків „Св. Софія" в США, що його заснував Патріярх Йосиф Сліпий в 1974 році. Вона часто їздила до Риму на різні події, пов'язані з життям Української Католицької Церкви. Її високо цінив Патріярх Йосиф Сліпий і завжди радо її вітав у Вічному Місті.

Покійна була взірцевим членом Товариства „Св. Софія". Її думки завжди були слушними на засадінях Управи, а поради – дуже цінними. Нерідко вона додавала здорового скептицизму до дискусій стосовно призначення грошових допомог, але коли рішення було прийняте і Управа відчувала брак коштів, покійна щедро жертвувала власними збереженнями. Впродовж свого життя д-р Цісик мала приязне й тепле наставлення до монахинь, особливо до Сестер–василіянок при Менор-коледжі та школі Св. Василія Великого біля Філядельфії, з якими вона довгі роки співпрацювала.

Але найбільше вона було знана як чуйна, благородна людина, завжди готова робити добро людям. Д-р Мирослав Навроцький жартівливо називав її „мати Тетяна"

Саме за її добросердечність, чуйність, щедрість вона завжди житиме у пам'яті тих, які її знали і любили.

Л. Р.

Зі смутком повідомляємо, що 11 лютого 2005 р.
упокоїлася в Бозі наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

МАРТА ОТАЦЬКА КУЦЬ

нар. 10 лютого 1922 р. в селі Суровиця на Лемківщині.

Залишилися в глибокому смутку:

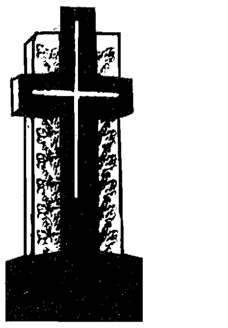
чоловік – ІВАН
чотири сини – РОМАН з дружиною МАРІЙКОЮ і дітьми АНДРІЄМ, ОРИСЕЮ і ТАРАСОМ
– ГРИЦЬ з дружиною МАРТОЮ і донями АДРІЯНОЮ і СТЕФАНІЄЮ та внуком ЙОСИФОМ
– д-р ІВАН з дружиною ГЕДВИЙ і дочкою ГАННОЮ
– ЙОСИФ з дружиною ГАННОЮ і дітьми ХРИСТИНОЮ, КЕВИН і ТИМОДІ
сестра – ГАННА КРАВЕЦЬ з доньками ДАРКОЮ КОРДЕСКО і ІРИНОЮ ҐУДЗИЙ
брат – ТЕОДОР ЧАБАЛА з дружиною МАРІЄЮ, сином о. ТЕОДОРОМ і донькою БОГДАНОЮ АПАРТІ

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА були відправлені 16 лютого 2005 р. в українській католицькій церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн.

Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Ґемптонбурґу, Ню-Йорк.

Вічна Її пам'ять!

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1. УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
Станиця Нью-Йорк

ділиться з побратимами і нашими друзями
сумною вісткою
що дня 22 березня 2005 в Hartford CT
відійшов у вічність дорогий нам побратим

бл. п.

ЛЕВ СТЕТКЕВИЧ

нар.14. квітня 1907 р. в Плотичі (Бережанщина)
підстаршина Дивізії, учасник боїв під Бродами,
активний член нашої Станиці

Пам'ять про цього чесного вояка 1.Української Дивізії УНА
нашого незабутнього побратима
прикладного і жертвенного громадянина української громади
буде з нами на завжди

Вельмишановній Дружині Пані Олі
висловлює щирі співчуття

Членство і Управа Станиці Нью-Йорк

"BRODY-LEV" INC., BROTHERHOOD
БРАТСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ

в глибокому смутку повідомляє членів, приятелів
і все українське громадянство
що 22 березня 2005 р. в Гартфорді Конектикат
відійшов у вічність

бл. п

мґр. прав

ЛЕВ СТЕТКЕВИЧ

Нар. 14 квітня 1907 в Плотичі (Бережанщина)

один з основоположників Братства "Броди-Лев",
кол. голова, довголітний активний член Братства.

Пам'ять про цього жертвенного діяча
буде з нами на завжди

Шановній Дружині Пані Олі
висловлює щирі співчуття

Управа і все членство Братства "Броди-Лев"

У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ і ПРАБАБЦІ

бл. п.

ХРИСТІ НАВРОЦЬКОЇ

з ДОМБЧЕВСЬКИХ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

у вівторок, 12 квітня 2005 р., о год. 10:30 ранку
в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку.

Вічна Їй пам'ять!

муж – ЮРКО НАВРОЦЬКИЙ
доньки – ІРЕНА МАКАРУШКА і МАРТА ТОРІЄЛЛІ
з мужами, дітьми і внуками.

Ділимося сумною вісткою, що 25 березня 2005 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДО

СВ. П.

ЙОСИФ ГРИЦКОВЯН

нар. 27 січня 1921 р. в с. Березка, пов. Лісько,
учасник боротьби УПА на рідних землях.

ПАРАСТАС був відправлений в понеділок, 28 березня 2005 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 29 березня 2005 р. о год. 9:00 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:
дружина – АННА
дочки – НАТАЛЯ з чоловіком ЗЕНОНОМ
– МАРІЯННА з чоловіком АНДРІЄМ
– ІВАНКА з чоловіком МИХАЙЛОМ
внуки – ЙОСИФ
– ЛІСА з чоловіком ЙОСИФОМ
– МИХАСЬ
– ТАТІЯНА
– АНДРІЙКО
– МИХАСЬ
– АЛЕКС
сестри – КАТЕРИНА з родиною
– АННА з родиною
та ближча і дальша родина в Америці, Польщі і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять Покійного родина просить
складати пожертви на: St. Volodymyr Ukrainian Catholic Church
447 High Road, Glen Spey, NY 12737.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і знайомими, що в суботу, 2 квітня 2005 р.
упокоїлася моя найдорожча
МАТИ, БАБЦЯ, КУЗИНКА і ШВАҐРОВА

бл. п.

МАРІЯ ДАНИЛІВ

з ГРОБЕЛЬСЬКИХ

нар. в с. Щавнім на Лемківщині.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА відбудуться в п'ятницю, 8 квітня 2005 р. в похоронному заведенні Dean - Givnish Funeral Home.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 8 квітня 2005 р. о год. 11:30 ранку в церкві Благовіщення в Мелровз Парк, Па., а відтак на цвинтар св. Марії на Факс Чейсі.

Залишені в глибокому смутку:
син – ЮРІЙ
внуки – НАДІЯ з чоловіком ДАНКОМ
– РОМАН
кузин – БОГДАН КОТИС з родиною
кузинка – ВІРА ГРОБЕЛЬСЬКА з родиною
сестрінки – ХРИСТЯ ТУРЧИНЮК з родиною
– МАРІЯ БЕРЕЗА з родиною
швагрові – БОГДАННА БЕРЕЖАНСЬКА з родиною
– ЛЮБА МОКЕЙ з родиною
швагри – ВОЛОДИМИР ДАНИЛІВ
– МИРОН ДАНИЛІВ з родиною
родини – ХОМІВ, КІҐІЧАКІВ, БИБИКІВ, СЛУПЧИНСЬКИХ

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів родина просить бажаючих складати
пожертви в пам'ять Покійної на Український Культурний Центр
у Філядельфії, СФУЖО, Пласт – станиця у Філядельфії.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

APON RECORD CO., Inc.
P.O. Box 3082 Long Island City, NY 11103 • Tel.: (718) 721-5599
NEW VHS HISTORY OF UKRAINE

ПРИСЯГА ТА ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ – ВІКТОРА ЮЩЕНКА
VHS Apon-2008 – 2 год. 20 хв.
Ціна з пересилкою – 35 дол.

ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ В УКРАЇНІ
APON-2009 – 1 год. 20 хв.
Ціна з пересилкою – 28 дол.

ІНАВҐУРАЦІЙНИЙ КОНЦЕРТ
APON-2010 – 1год. 20 хв.
Ціна з пересилкою – 28 дол.

До кожного відео додаємо авдіо-касету безкоштовно.

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

FATA MORGANA
Музика для всіх: весілля, забави, концерти, фестивалі і приватні прийняття.
*Тел. до Олексія: **(609) 747-1382** або e-mail ok1band@yahoo.com*
website:www.fata-morgana-band.com

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів
675 дол.+tax (round trip)
480 дол.+tax (one way)
Київ
549 дол.+tax (round trip)
380 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

L. Kulynych Cinematic Experience Specializing in Filming
Ukrainian Weddings and Special Events
Web.:www.UkrainianWeddings.com
Tel.: 1 (917) 848-8437

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a selfaddressed stamped envelope to: Single Ukrainians
P.O. Box 24733 Phila., Pa. 19111
TEL.: (267) 784-5019

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

КАРДІОЛОГ
ПЕТРО ЛЕНЧУР, MD, FACC

Board Certified: Cardiovascular Disease, Interventional, Nuclear Cardiology and Internal Medicine.
Єдиний україномовний „Interventional" кардіолог в NY і NJ.
НОВІ КАРДІОЛОГІЧНІ ЦЕНТРИ
Всі основні обстеження проводяться в двох зручно розміщених сучасних офісах

776 E. Third Ave.	**1432 Hylan Blvd.**
Roselle, NJ 07203	**Staten Island, NY10305**
(908) 241-5545	**(718) 351-9292**

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА

1. Більше ніж 25 років будівельної практики.
2. Говоримо по-англійськи і по-українськи.
3. Забезпечені повністю страхівкою.
4. Будуємо на нашій або на Вашій площі.
5. Високо кваліфіковані працівники.

Будуємо в North Port, Venice, South Venice, Englewood.

ІГОР ГРОНЬ, президент **(941) 270-2413**
ЛЮБОМИР ЛУЖНЯК, заст. президента **(941) 270-2411**

TRIDENT DEVELOPMENT CORPORATION

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY
Export • Import Ltd.

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!